tui: Audivi orationem tuam, & vidi lacrimas tuas, & ecce ſanavi te: die tertio aſcendes templum Domini. *4. Reg.* 20. 5.

Dominus bonus propitiabitur cunctis, qui in toto corde requirunt Dominum. 2. *Paralip.* 30. *Vide* & v. 9.

Et inveniſti cor ejus fidele coram te: & percuſſiſti cum eo fœdus, ut dares ei terram Chananæi, Hethæi, & Amorrhæi, & Pherezæi, & Jebuſæi, & Gergeſæi, & dares ſemini ejus: & impleſti verba tua, quoniam juſtus es. 2. *Eſdr.* 9. 8.

Sed misereris omnium, quia omnia potes, & diſſimulas peccata hominum propter pœnitentiam. *Sap.* 11. 24.

Quis enim permanſit in mandatis ejus, & derelictus eſt? aut quis invocavit eum, & deſpexit illum? *Eccli.* 2. 12. & cap. 18. *miſericordia Dei oſtenditur.*

Dixi: confitebor adverſum me injuſtitiam meam Domino: & tu remiſiſti impietatem peccati mei. *Pſalm.* 31. 5.

Juſtitia tua ſicut montes Dei: judicia tua abyſſus multa. Homines & jumenta ſalvabis Domine: quemadmodum multiplicaſti miſericordiam tuam Deus. *Ibid.* 35. 7.

Junior fui, etenim ſenui: & non vidi juſtum derelictum, nec ſemen ejus quærens panem. *Ibid.* 36. 25.

Quaniam tu Domine ſuavis, & mitis, & multæ miſericordiæ omnibus invocantibus te. *Ibid.* 85. 5., & *Pſal.* 102. *per totum*, & 135.

Miſerator, & miſericors Dominus: patiens, & multum miſericors. *Ibid.* 144. 8.

Propterea expectat Dominus, ut miſeratur veſtri: & ideo exaltabitur parcens vobis, quia Deus judicii Dominus: beati omnes, qui expectant eum. *Iſa.* 30. 18.

Ad punctum in modico dereliqui te, & in miſerationibus magnis congregabo te. *Ibid.* 54. 7.

Derelinquat impius, viam ſuam, & vir iniquus cogitationes ſuas, & revertatur ad Dominum, & miſerebitur ejus, & ad Deum noſtrum: quoniam multus eſt ad ignoſcendum. *Ibid.* 55. 7.

Et cum evulſero eos, convertar, & miſerebor eorum: & reducam eos, virum ad hereditatem ſuam, & virum in terram ſuam. *Jerem.* 12. 15.

Si pœnitentiam egerit gens illa a malo ſuo, quod locutus ſum adverſus eam: agam & ego pœnitentiam ſuper malo, quod cogitavi, ut facerem ei. *Ibid.* 18. 8.

Et cum averterit ſe impius ab impietate ſua, quam operatus eſt, & fecerit judicium, & juſtitiam: ipſe animam ſuam vivificabit. *Ezech.* 18. 27. *Item verbatim* 33. 14.

Exaudivit Dominus vocem Suſannæ, & quia per impudicos ſenes presbyteros injuſte fuerat condemnata, per continentem puerum fuit juſto judicio liberata. Dan. 13.

Et ſcindite corda veſtra, & non veſtimenta veſtra, & convertimini ad Dominum Deum noſtrum; quia benignus, & miſericors eſt, patiens, & multæ miſericordiæ, & præſtabilis ſuper malitia. *Joel.* 2. 13.

Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati eſtis, & ego reficiam vos. *Matth.* 11. 28.

Et miſericordia ejus a progenie in progenies timentibus eum. *Luc.* 1. 50.

Eſtote miſericordes, ſicut & pater veſter cæleſtis miſericors eſt. *Ibid.* 6. 36.

Amen dico tibi, hodie mecum eris in paradiſo. *Ibid.* 23. 43.

Benedictus Deus, & pater Domini noſtri Jeſu Chriſti, pater miſericordiarum, & Deus totius conſolationis. 2. *Cor.* 1. 3.

Deus autem, qui dives eſt in miſericordia, propter nimiam caritatem ſuam, qua dilexit nos. *Epheſ.* 2. 4.

T I T U L U S XIII.

Boni latentes inter malos.

Q*Uamvis ſcriptum ſit*: Omnis caro corruperat viam ſuam: *tamen Dominus dixit ad Noe*: Te vidi juſtum coram me in generatione hac. *Gen.* 7. 1.

Loth juſtus habitavit in medio Sodomorum. Ibid. c. 13. *v.* 12.

Joſeph in Ægypto caſtam & fidelem vitam duxit. Ibid. c. 39.

Samuel inter filios Heli peſſimos, ſanctus & innocens fuit. 1. *Reg.* 2.

Sub Achab & Jezabel Elias omnes, ſe ſolo excepto, reputabat idololatras: ſed dixit ei per reſponſum Dominus: Et derelinquam mihi in Iſraël ſeptem millia virorum, quorum genua non ſunt incurvata ante Baal. 3. *Reg.* 19. 18. *Vide de hoc etiam* Romanor. c. 11. 3. 4.

Tobias ſolus inter plurimos alios Probus & Pius. Tob. 1. 5.

Mardochæus erat viſus, ubi quaſi omnes adorabant Aman ſuperbiſſimum, ipſe vero Mardochæus genua non flectebat. Eſther 3. & 5. *c.*

Sanctus Job gentilis fuit, & de Eſau dicitur deſcendiſſe, quem tamen conſtat fide & moribus mirabiliter claruiſſe: Qui de ſe ipſo dicebat: Frater fui draconum, & ſocius ſtruthionum. *Job* 3. & 30. *v.* 29.

Dixit

Dixit Dominus Ezechieli: Tu ergo fili hominis, ne timeas eos, neque ſermones eorum metuas: quoniam increduli & ſubverſores ſunt tecum, & cum ſcorpionibus habitas. *Ezech.* 2. 6. *Vide totum caput.*

Daniel & ſocii ejus habitaverunt cum Chaldæis idololatris, qui eos ad idololatriam inducere, & a cultu veri Dei retrahere quidem laboraverunt, ſed tamen boni perſtiterunt. Dan. c. 6. & 14.

Suſanna fuit caſtiſſima in Babylone, ubi ſenes presbyteri erant impudici, & judices iniqui. Ibid. cap. 13.

Videbatur tempore Antiochi Epiphanis, quod Judæi eſſent ferme omnes ad ritum Gentilium tranſlati, ſed inventi ſunt Mathathias, & filii ejus Eleazarus, & multi alii, qui in lege Dei valde ſtabiles fuerunt & firmi. In Libris Machabæorum. Vide præcipue 2. Machab. c. 3.

Commendans Dominus fidem & devotionem Centurionis de Capharnaum, dixit: Non inveni tantam fidem in Iſrael. *Matth.* 8. 10.

Joſeph ab Arimathia occultus erat Diſcipulus Jeſu: depoſito tamen metu Audacter introivit ad Pilatum, & petiit Corpus Jeſu. *Marc.* 15. 42. Matth. 27. 57. Luc. 23. 50. Joan. 19. 38.

Nicodemus princeps Judæorum venit ad Jeſum nocte, & plane confitetur: Rabbi: ſcimus, quia a Deo veniſti magiſter. *Joan.* 3. 2.

Vir autem quidam erat in Cæſarea, nomine Cornelius (*inter alios improbos*) religioſus, & timens Deum cum omni domo ſua, faciens eleemoſynas multas plebi & deprecans Deum ſemper. *Actor.* 10, 1.

Bonorum oppreſſio. Vide Oppreſſio bonorum.

Bonorum ſocietas. Vide Societas bonorum.

C

T I T U L U S I.

Cæcitas.

Cæcitas tum corporalis, tum ſpiritualis.

ET eos, qui foris erant, percuſſerunt cæcitate, a minimo uſque ad maximum, ita ut oſtium invenire non poſſent. *Gen.* 19. 11.

Percutiat te Dominus amentia, & cæcitate ac furore mentis, & palpes in meridie, ſicut palpare ſolet cæcus in tenebris, & non dirigas vias tuas. *Deut.* 28. 28.

Hoſtes vero deſcenderunt ad eum: porro Eliſeus oravit ad Dominum dicens: Percute obſecro gentem hanc cæcitate: percuſſitque eos Dominus, ne viderent, juxta verbum Eliſei. 4. *Reg.* 6. 18.

Vide uti Tobias caſu cæcus factus. Tob. 2. 11.

Obſcurentur oculi eorum, ne videant: & dorſum eorum ſemper incurva. *Pſal.* 68. 24.

Dominus ſolvit compeditos, Dominus illuminat cæcos. *Ibid.* 145. 8.

Excæca cor populi hujus, & aures ejus aggrava, & oculos ejus claude: ne forte videat oculis ſuis, & auribus ſuis audiat, & corde ſuo intelligat, & convertatur, & ſanem eum. *Iſa.* 6. 10. *Vide &* Matth. 13. 14. Marc. 4. 12. Luc. 8. 10. Joan. 12. 40. Actor. 28. 26. Rom. 11. 8. & 10.

Et audient in die illa ſurdi verba libri, & de tenebris & caligine oculi cæcorum videbunt. *Iſa.* 29. 18.

Tunc aperientur oculi cæcorum, & aures ſurdorum patebunt, &c. *Ibid.* 35. 5. Matth. 11. 5.

Ut aperires oculos cæcorum, & educeres de concluſione vinctum, de domo carceris ſedentes in tenebris. *Iſa.* 42. 7. Et ducam cæcos in viam, quam neſciunt, & in ſemitis quæ ignoraverunt, ambulare eos faciam: ponam tenebras coram eis in lucem, & prava in recta: Hæc verba feci eis, & non dereliqui eos. Ibid. 16. Surdi audite, & cæci intuemini ad videndum. Ibid. 18.

Educ foras populum cæcum, & oculos habentem: ſurdum, & aures ei ſunt. *Ibid.* 43. 8.

Speculatores ejus cæci omnes, neſcierunt univerſi: canes muti non valentes latrare, videntes vana, dormientes & amantes ſomnia. *Ibid.* 56. 10.

Palpavimus ſicut cæci parietem, & quaſi abſque oculis attrectavimus: impegimus meridie quaſi in tenebris: in caliginoſis, quaſi mortui. *Ibid.* 59. 10.

Hæc cogitaverunt, & erraverunt: excæcavit enim illos malitia eorum. *Sap.* 2. 21.

Sinite illos: Cæci ſunt & duces *cæcorum*: cæcus autem ſi cæco ducatum præſtet, ambo in foveam cadunt. *Matth.* 15. 14.

Oculos habentes non videtis? & aures habentes, non auditis? *Marc.* 8. 18.

Prædicare captivis remiſſionem, & cæcis viſum, dimittere confractos in remiſſionem, prædicare annum Domini acceptum, & diem retributionis. *Luc.* 4. 19. Joan. 9. 1.

Et

Et ſtatim ceciderunt ab oculis ejus tamquam ſquamæ, & viſum recepit, & ſurgens baptizatus eſt. *Actor. 9. 18. Vide & v. 9.*

Et nunc ecce manus Domini ſuper te, & eris cæcus, & non videbis ſolem uſque ad tempus. *Ibid. 13. 11.*

Quia cum cognoviſſent Deum, non ſicut Deum glorificaverunt, aut gratias egerunt: ſed evanuerunt in cogitationibus ſuis, & obſcuratum eſt inſipiens cor eorum. *Rom. 1. 21.*

In quibus Deus hujus ſæculi excæcavit mentes infidelium, ut non fulgeat illis illuminatio Evangelii gloriæ Chriſti, qui eſt imago Dei. *2. Cor. 4. 4.*

Tenebris obſcuratum habentes intellectum, alienati a via Dei, per ignorantiam, quæ eſt in illis propter cæcitatem cordis *ipſorum*. *Epheſ. 4. 18. Vide &* Apoc. 3. 17.

Qui *autem* odit fratrem *ſuum* in tenebris eſt . . . quia tenebræ obcæcaverunt oculos ejus. *1. Joan. 2. 11.*

Cui enim non præſto ſunt hæc, cæcus eſt, & manu tentans, oblivionem accipiens purgationis veterum ſuorum delictorum. *2. Petr. 1. 9.*

T I T L U S II.

Cæci illuminantur.

QUam (*albuginem*) apprehendens Tobias, traxit ab oculis ejus, ſtatimque viſum recepit. (*Pater ejus*) *Tob. 11. 15.*

Et aperti ſunt oculi eorum: & comminatus eſt illis Jeſus, dicens: Videte, ne quis ſciat, &c. *Matth. 5. 3.*

Miſertus autem eorum Jeſus (*duorum cæcorum*) tetigit oculus eorum, & confeſtim viderunt, & ſecuti ſunt eum. *Ibid. 20. 34.*

Deinde iterum impoſuit manus ſuper oculos ejus; & cœpit videre, & reſtitutus eſt, ita ut clare videret omnia. *Marc. 8. 2.*

Et veniunt Jericho: & proficiſcente eo (*Jeſu*) Jericho, & diſcipulis ejus, & plurima multitudine, filius Timæi Bartimæus cæcus, ſedebat juxta viam mendicans, &c. *Ibid. 10. 46.* Cœpit clamare, & dicere: Jeſu fili David, miſerere mei, &c. Ib. 47. Jeſus autem ait illi: Vade, fides tua te ſalvum fecit: & confeſtim vidit, & ſequebatur eum in via. Ib. 52. *Idem habetur* Luc. 18. 35.

Me oportet operari opera ejus, qui miſit me, donec dies eſt: venit nox quando nemo poteſt operari. Quamdiu ſum in mundo, lux ſum mundi. Hæc cum dixiſſet, expuit in terram, & fecit lutum ex ſputo, & linivit lutum ſuper oculos ejus. Et dixit ei: Vade, lava in natatoria Siloe, quod interpretatur miſſus: Abiit ergo, & lavit, & venit videns. *Joan. 9. 4.*

Cerei. Vide infra Cereorum & lampadum uſus.

T I T U L U S III.

Cæremonia Eccleſiaſtica, ſeu cultus externus.

ÆDificavit autem Noe altare Domino: & tollens de cunctis pecoribus & volucribus mundis, obtulit holocauſta ſuper altare. *Gen. 8. 20. Vide & Gen. 33. 20.*

At vero Melchiſedech rex Salem proferens panem & vinum (erat enim ſacerdos Dei altiſſimi) benedixit ei, & ait: Benedictus Abraham Deo excelſo, qui creavit cælum & terram. *Ibid. 14. 18.* Ebr. 7. 13.

Hoc eſt meum pactum, quod obſervabitis inter me & vos, & ſemen tuum poſt te: circumcidetur ex vobis omne maſculinum. *Ibidem 17. 10. Vide &* Exod. cap. 12. *de agno Paſchali.*

Et benedicentur in ſemine tuo omnes gentes terræ, eo quod obedierit Abraham voci meæ, & cuſtodierit præcepta & mandata mea, & cæremonias legeſque ſervaverit. *Ibid. 26. 4.*

Eſto tu populo in his, quæ ad Deum pertinent, ut referas, quæ dicuntur ad eum: oſtendaſque populo cæremonias & ritum colendi, viamque per quam ingredi debeant, & opus quod facere debeant. *Exod. 18. 19. Vide totum librum Levitici, & Numer.*

Præcepit Dominus fieri ſibi tabernaculum cum variis utenſilibus, & miniſtros ad miniſteria ordinari ad cultum ipſius. Exod. 25. ut patet im multis Capp. Exod.

De oſtio quoque tabernaculi non exibitis ſeptem diebus, uſque in diem, quo complebitur tempus conſecrationis veſtræ, ſeptem enim diebus finitur conſecratio: ſicut & impræſentiarum factum eſt, ut ritus ſacrificii compleretur. *Levit. 8. 33.* cap. 10. 19.

Sed conſtitue eos ſuper tabernaculum teſtimonii, & cuncta vaſa ejus, & quidquiid ad cæremonias pertinet, &c. *Num. 1. 50.*

Ritus & officia Levitarum juxta cujuſque familiam diſtribuuntur: ſic & Ibid. 4. cap. 6. 7. 8. & 9. & 15. &c.

David

David ſenex, Salomone rege deſignato, numeratorum Levitarum officia deſignat, Moyſique filii Levitis annumerantur. 1. Paral. 23.

Templum plurimis victimis dedicatur, ac Paſcha ſeptem diebus celebratur. 1. Eſdr. 6.

T I T U L U S IV.

Cæremonia ſeu ritus certi in orando.

STetit autem Salomon ante altare Domini in conſpectu eccleſiæ Iſrael, & expandit manus ſuas in cælum, & ait: Dominus Deus Iſrael, non eſt ſimilis tui Deus in cælo deſuper & ſuper terram deorſum, &c. *3. Reg. 8. 22.* Factum eſt autem cum compleſſet Salomon, orans Dominum omnem orationem & deprecationem hanc, ſurrexit de conſpectu altaris Domini: utrumque enim genu in terram fixerat, & manus expanderat in cælum. Ib. 54.

Et expandit ſe (*Elias*) atque menſus eſt ſuper puerum tribus vicibus, & clamavit ad Dominum, & ait: Dominus Deus meus, revertatur, obſecro, anima pueri hujus in viſcera ejus. Et exaudivit Dominus vocem Eliæ. *ibid. 17. 21.*

Elias autem aſcendit in verticem Carmeli, & pronus in terram poſuit faciem ſuam inter genua ſua, &c. *Ibid. 18. 42.*

Tam Levitæ, quam cantores, id eſt & qui ſub Aſaph erant, & qui ſub Heman, & qui ſub Idithum filii, & fratres eorum veſtiti byſſinis, cymbalis & pſalteriis, & cytharis concrepabant, ſtantes ad orientalem plagam altaris, & cum eis ſacerdotes centum viginti canentes tubis. *2. Paral. 5. 12.*

Magi procidentes adoraverunt Chriſtum, &c. Matth. 1. 11.

Et progreſſus puſillum procidit in faciem ſuam, orans & dicens: Pater mi, ſi poſſibile eſt, &c. *Ibid. 26. 39.* Marc. *idem habetur* Cap. 14. 35.

Jeſus Et poſitis genibus orabat. *Luc. 22. 41.*

Omnis vir orans, aut prophetans velato capite, deturpat caput ſuum. *1. Cor. 11. 4.*

Volo ergo viros orare in omni loco, levantes puras manus ſine ira, & diſceptatione. *1. Tim. 2. 8.*

Oratio flexis genibus. Vide Titulum Oratio.

T I T U L U S V.

Calix iræ & furoris.

COnſurge Jeruſalem, quæ bibiſti de manu Domini calicem iræ ejus. *Iſa. 51. 17.*

Calix in manu Domini ... *ex quo* bibent omnes peccatores terræ. *Pſal. 74. 8.*

Quia ſic dicit Dominus exercituum Deus Iſrael: Sume calicem vini furoris hujus de manu mea: & propinabis de illo cunctis gentibus, ad quas ego mittam te. *Jer. 25. 15.*

Oſtendiſti populo tuo dura, potaſti nos vino compunctionis. *Pſal. 59. 5.*

Et Babylon magna venit in memoriam ante Deum, dare illi calicem vini indignationis iræ ejus. *Apoc. 16. 19.*

T I T U L U S VI.

Calix paſſionis.

NEſcitis, quid petatis: Poteſtis bibere calicem, quem ego bibiturus ſum? *Matth. 20. 22. Idem* Marc. 10. 38.

Tunc ait illis: Triſtis eſt anima mea uſque ad mortem: ſuſtinete hic, & vigilate mecum. *Ibid. 26. 38.*

Pater, ſi vis, transfer calicem iſtum a me: Verumtamen non mea voluntas, ſed tua fiat. *Luc. 22. 42.*

Mitte gladium tuum in vaginam. Calicem, quem dedit mihi Pater, non vis, ut bibam illum? *Joan. 18. 11.*

Calliditas. Vide Aſtutia.

T I T U L S VII.

Calumnia.

INtroducti ſumus, ut devolvat in nos calumniam, & violenter ſubjiciat ſervituti. *Gen. 43. 18.*

Non facias calumniam proximo tuo. *Levit. 19. 13.*

Omnique tempore calumniam ſuſtineas .. . nec habeas, qui liberet te. *Deut. 28. 29.*

Si quempiam calumniatus ſum, ſi oppreſſi aliquem, ſi de manu cujuſquam munus accepi: & contemnam illud hodie, reſtituamque vobis. *1. Reg. 12. 3.*

Deus

Deus humiliabit calumniatorem. *Pſalm.* 71. 4.

Feci judicium & juſtitiam: non tradas me calumniantibus me. *Ibid.* 118. 122. *Vide & v.* 112. 134.

Qui calumniatur egentem, exprobrat factori ejus. *Prov.* 14. 31. *Vide etiam c.* 22. 16.

Vir pauper calumnians pauperes, ſimilis eſt imbri vehementi, in quo paratur fames. *Ib.* 28. 3.

Dux indigens prudentia, multos opprimet per calumniam. *Prov.* 28. 16.

Hominem, qui calumniatur animæ ſanguinem, ſi uſque ad lacum fugerit, nemo ſuſtinet. *Eod. c. v.* 17.

Et vidi calumnias quæ ſub ſole egerunt, & lacrimas innocentium, & neminem conſolatorem. *Eccleſ.* 4. 1.

Si videris calumnias egenorum & violenta judicia, & ſubverti juſtitiam in provincia, non mireris ſuper hoc negotio. *Ibid.* 5. 7.

Calumnia conturbat ſapientem, & perdet robur cordis illius. *Ibid.* 7. 8.

A tribus timuit cor meum: & in quarto facies mea metuit: delaturam civitatis, & collectionem populi, calumniam mendacem, &c. *Eccli.* 26. 5.

Qui projicit avaritiam ex calumnia, ... Iſte in excelſis habitabit. *Iſa.* 33. 15.

Recede procul a calumnia. *Ibid.* 54. 14.

Hæc eſt civitas viſitationis, omnis calumnia in medio ejus. *Jerem.* 6. 6.

Advenæ & pupillo, & viduæ non feceritis calumniam, & habitabo vobiſcum. *Ibid.* 7. 6.

Et eruite vi oppreſſum de manu calumniantis. *Ibid.* 21. 12.

Pater ejus quia calumniatus eſt, , & vim fecit fratri ... ecce mortuus eſt iniquitate ſua. *Ezech.* 18. 18.

Populi terræ calumniabantur calumniam, & rapiebant violenter: egenum & pauperem affligebant, & opprimebant advenam calumnia abſque judicio. *Ibid.* 22. 29. *Vide & v.* 7. & 12.

Congregamini ſuper montes Samariæ, & videte inſanias multas in medio ejus, & calumniam patientes in penetralibus ejus. *Amos* 3. 9.

Audite verbum hoc, vaccæ pingues, quæ eſtis in monte Samariæ, quæ calumniam facitis egenis. *Ibid.* 4. 1.

Et Viduam, & pupillum, & advenam, & pauperem nolite calumniari. *Zach.* 7. 10.

Et accedam ad vos in judicio, & ero teſtis velox maledicis, & adulteris, & perjuris, & qui calumniantur mercedem mercenarii. *Malach.* 3. 5.

Orate pro perſequentibus & calumniantibus vos. *Matth.* 5. 44. *Vide &* Lucæ. 6. 28.

Neminem concutiatis, neque calumniam faciatis; & contenti eſtote ſtipendiis veſtris. *Luca* 3. 14.

Quare non magis injuriam accipitis? quare non magis fraudem patimini? Sed vos injuriam facitis, & fraudatis, & hoc fratribus. 1. *Cor.* 6. 7.

Captivitas Ægyptiaca. Vide Ægyptiaca Captivitas.

T I T U L U S VIII.

Captivos inviſere.

PErgebat ergo ad omnes, qui erant in captivitate, & monita ſalutis dabat eis. *Tob.* 1. 15.

Tunc reſpondebunt ei juſti dicentes: Domine, quando te vidimus eſurientem, & pavimus, ſitientem, & dedimus tibi potum? *Matth.* 25. 37.

Et Petrus quidem ſervabatur in carcere: Oratio autem fiebat ſine intermiſſione ab Eccleſia ad Deum pro eo. *Actor.* 12. 5.

Det miſericordiam Dominus Oneſiphori domui: quia ſæpe me refrigeravit, & catenam meam non erubuit. 2. *Tim.* 1. 16.

Mementote vinctorum, tamquam ſimul vincti: & laborantium, tamquam & ipſi in corpore morantes. *Heb.* 13. 3.

T I T U L U S IX.

Captivos non deſerit Deus.

FUit autem Deus cum Joſeph, & miſertus illius, dedit ei gratiam in conſpectu principis carceris. *Gen.* 39. 21.

Hæc venditum juſtum non dereliquit ... deſcenditque cum illo in foveam. *Sap.* 10. 13. *Vide* Gen. 37. 28.

Angelus autem Domini per noctem aperiens januas carceris, & educens eos, dixit: Ite, & ſtantes loquimini in templo plebi omnia verba vitæ hujus. *Act.* 5. 19.

Annuens autem eis manu, ut tacerent, narravit quomodo Dominus eduxiſſet eum de carcere, dixitque: Nuntiate Jacobo & fratribus hæc. *Ibid.* 12. 17.

Qui cum tale præceptum accepiſſet, miſit eos in interiorem carcerem, & pedes eorum ſtrinxit ligno. Media autem nocte Paulus & Silas orantes, laudabant Deum. *Ibid.* 16. 24.

T I-

T I T U L U S X.

Carnem ſuam crucifigere quomodo oportet.

OPerarius ebrioſus non locupletabitur: & qui ſpernit modica, paullatim decidet. Vinum & mulieres apoſtatare faciunt ſapientes, & arguent ſenſatos. *Eccl.* 19. 1.

Cibaria & virga, & onus aſino: panis & diſciplina, & opus ſervo. *Ibid.* 33. 25.

Ultionem accipite de ea: ſicut fecit, facite ei. *Jerem.* 10. 15.

Ex die primo, quo poſuiſti cor tuum ad intelligendum, ut te affligeres in conſpectu Dei tui, exaudita ſunt verba tua. *Dan.* 10. 12.

Sicut feciſti, fiet tibi: retributionem tuam convertet in caput tuum. *Abdia v.* 15.

Intra in lutum & calca, ſubigens tene laterem. *Nahum* 3. 14.

Ingrediatur putredo in oſſibus meis, & ſubter me ſcateat: ut requieſcam in die tribulationis. *Habac.* 3. 16.

Homo agricola ego ſum (*proprii corporis*) quoniam Adam exemplum meum ab adoleſcentia mea. *Zachar.* 13. 5.

Vetus homo noſter ſimul crucifixus eſt, ut deſtruatur corpus peccati, & ultra non ſerviamus peccato. *Rom.* 6. 6.

Non ergo regnet peccatum in veſtro mortali corpore, ut obediatis concupiſcentiis ejus. *Ibid. v.* 12. cap. 8. 12.

Si enim ſecundum carnem vixeritis, moriemini: ſi autem ſpiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis: quicumque enim ſpiritu Dei aguntur, hi ſunt filii Dei. *Ibid.* 8. 13.

Obſecro itaque vos fratres per miſericordiam Dei, ut exhibeatis corpora veſtra hoſtiam viventem, ſanctam, Deo placentem, rationabile obſequium veſtrum. *Ibid.* 12. 1.

Sed caſtigo corpus meum, & in ſervitutem redigo: ne forte cum aliis prædicaverim, ipſe reprobus efficiar. 1. *Cor.* 9. 27.

Semper mortificationem Jeſu in corpore noſtro circumferentes, ut & vita Jeſu manifeſtetur in corporibus noſtris. 2. *Cor.* 4. 10.

Chriſto confixus ſum Cruci. Vivo autem jam non ego: vivit vero in me Chriſtus. *Galat.* 2. 19.

Dico autem: Spiritu ambulate, & deſideria carnis non perficietis. *Ibid.* 5. 16.

Qui autem ſunt Chriſti, carnem ſuam crucifixerunt cum vitiis, & concupiſcentiis. *Ibid. verſ.* 24.

De cetero nemo mihi moleſtus ſit: ego enim ſtigmata Domini Jeſu in corpore meo porto. *Cap. ult.* 17.

Deponere vos ſecundum priſtinam conſuetudinem veterem hominem, qui corrumpitur ſecundum deſideria erroris. *Epheſ.* 4. 22.

Fornicatio autem, & omnis immunditia, aut avaritia nec nominetur in vobis, ſicut decet Sanctos. *Ibid.* 5. 3.

Configuratus morti ejus (*Chriſti*): ſi quo modo occurram ad reſurrectionem, quæ eſt ex mortuis. *Philip.* 3. 10.

Adimpleo ea quæ deſunt paſſionum Chriſti in carne mea pro corpore ejus quod eſt Eccleſia: cujus factus ſum ego miniſter. *Coloſ.* 1. 11.

Erudiens nos, ut abnegantes impietatem, & ſæcularia deſideria, ſobrie, & juſte, & pie vivamus in hoc ſæculo. *Tit.* 2. 12.

Deponentes igitur omnem malitiam, & omnem dolum, & ſimulationes, & invidias, & omnes detractiones. Sicut modo geniti infantes, &c. 1. *Petr.* 2. 1.

Propter hoc enim & mortuis evangelizatum eſt: ut judicentur quidem ſecundum homines in carne, vivant autem ſecundum Deum in ſpiritu. *Ibid.* 4. 6.

Reddite illi, ſicut & ipſa reddidit vobis (*ſcilicet caro*): & duplicate duplicia ſecundum opera ejus: in poculo quo miſcuit vobis, miſcete illi duplum. Quantum glorificavit ſe, & in deliciis fuit, tantum date illi tormentum & luctum. *Apoc.* 18. 6.

T I T U L U S XI.

Caro pro neceſſitate curanda.

FRatres, debitores ſumus, non carni, ut ſecundum carnem vivamus. *Rom.* 8. 12.

Et Carnis curam ne feceritis in deſideriis. *Ibid.* 13. 14.

Caro, & ſanguis regnum Dei poſſidere non poſſunt. 1. *Cor.* 15. 50.

Cariſſimi, mundemus nos ab omni inquinamento carnis & ſpiritus, perficientes ſanctificationem in timore Dei. 2. *Cor.* 7. 1.

In carne enim ambulantes, non ſecundum carnem militamus. *Ibid.* 10. 3.

T I-

TITULUS XII.

Caro a voluptate refrænanda, quia bonum impedit.

QUi autem in carne ſunt, Deo placere non poſſunt. Vos autem in carne non eſtis, ſed in ſpiritu: ſi tamen ſpiritus Dei habitat in vobis. *Rom.* 8. 8. 9.

Cum enim ſit inter vos zelus, & contentio: nonne carnales eſtis, & ſecundum hominem ambulatis? *1. Cor.* 3. 3.

Caro enim concupiſcit adverſus ſpiritum: ſpiritus autem adverſus carnem: Hæc enim ſibi invicem adverſantur, ut non quæcumque vultis, illa faciatis. *Galat.* 5. 17.

Cariſſimi, obſecro vos tamquam advenas & peregrinos abſtinere vos a carnalibus deſideriis, quæ militant adverſus animam. *1. Petr.* 2. 11.

TITULUS XIII.

Caro ſpiritum interimit.

NOn permanebit ſpiritus meus in homine in æternum, quia caro eſt. *Gen.* 6. 3.

Nihil ergo nunc damnationis eſt iis qui ſunt in Chriſto Jeſu, qui non ſecundum carnem ambulant. *Rom.* 8. 1. Qui enim ſecundum carnem ſunt, quæ carnis ſunt, ſapiunt. v. 5.

Si enim ſecundum carnem vixeritis, moriemini; ſi autem ſpiritus facta carnis mortificaveritis, vivetis. *Ibid.* v. 13.

Dico autem: ſpiritu ambulate, & deſideria carnis non perficietis. *Galat.* 5. 16.

Manifeſta ſunt autem opera carnis: quæ ſunt fornicatio, immunditia, impudicitia, luxuria, idolorum ſervitus, veneficia, inimicitiæ, contentiones, æmulationes, iræ, rixæ, diſſenſiones, ſectæ, invidiæ, homicidia, ebrietates, comeſſationes, & his ſimilia: quæ prædico vobis, ſicut prædixi, quoniam qui talia agunt, regnum Dei non conſequentur. *Ibid.* v. 19.

Nolite errare: Deus non irridetur. Quæ enim ſeminaverit homo, hæc & metet: quoniam qui ſeminat in carne ſua, de carne & metet corruptionem. *Ibid.* 6. 7.

TITULUS XIV.

Caſtitas.

Caſtitas cælibum præfertur caſtitati conjugali.

Q*Uamdiu primi noſtri parentes in paradiſo fuerunt, virgines extiterunt, ſed ipſis ejectis dicitur*: Adam vero cognovit uxorem ſuam Evam. *Gen.* 4. 1.

Poſt debellationem Madianitarum factam per Phinees, & alios pugnatores, Moyſes mulieres corruptas jugulari, & virgines reſervari juſſit. Num. 31. *v.* 18.

Mundi eſſe debebant, maxime a mulieribus, qui panes ſacerdotales comedabant. 1. *Reg.* 21. 4.

Quando mulier Sunamitis, hoſpita Eliſæi, volebat ei loqui, mittebat ad eam Eliſæus puerum ſuum, quaſi vitans colloquia mulierum. 4. *Reg.* 4. 12.

Tu ſcis Domine, quia numquam concupivi virum, & mundam ſervavi animam meam ab omni concupiſcentia. *Tob.* 3. 16.

Incorruptio autem facit eſſe proximum Deo. *Sap.* 6. 20.

Sunt enim eunuchi, qui de matris utero ſic nati ſunt: & ſunt eunuchi ... qui ſeipſos caſtraverunt propter regnum cælorum. *Matth.* 19. 12.

In reſurrectione enim neque nubent, neque nubentur: ſed erunt ſicut Angeli Dei in Cælo. *Ibid.* 22. 30. *Vide etiam* Luc. 20. 34.

Beata Virgo Maria ab Angelo venerabiliter ſalutata, non eſt oblita voti & propoſiti caſtitatis, licet Angelus dixerit, quod ex ea filius altiſſimi naſceretur. Luc. 1. 26.

Caſtitatis argumentum fuit in beato Stephano, quia ipſe ab Apoſtolis fuit deputatus ad miniſterium vel cuſtodiam mulierum. Actor. 6. 3.

De virginibus autem præceptum Domini non habeo: Conſilium autem do, tamquam miſericordiam conſecutus a Domino, ut ſim fidelis. 1. *Cor.* 4. 25. Volo autem vos ſine ſollicitudine eſſe. Qui ſine uxore eſt, ſollicitus eſt, quæ Domini ſunt, quomodo placeat Deo: qui autem cum uxore eſt, ſollicitus eſt, quæ ſunt mundi, quomodo placeat uxori, & diviſus eſt. Ib. 32. Et mulier innupta & virgo cogitat, quæ Domini ſunt, ut ſit ſancta corpore, & ſpiritu: quæ autem nupta eſt, cogitat, quæ ſunt mundi, quomodo placeat viro. Ib. 34. Igitur & qui matrimonio jungit virginem ſuam, bene facit, & qui non jungit, melius facit. Ibid. 38.

Hi ſunt, qui cum mulieribus non ſunt coinquinati, virgines enim ſunt, hi ſequuntur agnum quocumque ierit. Hi empti ſunt ex hominibus primitiæ Deo & Agno. *Apoc.* 14. 4.

Caſtitas conſulitur ut perfectio Evangelica, Mach. 19. 12. 1. *Cor.* 7. 25. *ut ſupra. Vide & votum caſtitatis.*

TITULUS XV.

Caſtitatis Laus.

TU gloria Jeruſalem, (*Judith*) tu lætitia Iſrael, tu honorificentia populi noſtri! quia feciſti viriliter, & confortatum eſt cor tuum, eo quod caſtitatem amaveris, & poſt virum tuum, alterum neſcieris: ideo & manus Domini confortavit te, & ideo eris benedicta in æternum. *Judith.* 15. 10.

Erat etiam virtuti caſtitas adjuncta, ita ut non cognoſceret virum omnibus diebus vitæ ſuæ, ex quo defunctus eſt Manaſſes vir ejus. *Ibid.* 16. 26.

Qui diligit cordis munditiam, propter gratiam labiorum ſuorum habebit amicum regem. *Prov.* 22. 11.

Maledicta creatura eorum; quoniam felix eſt ſterilis: & incoinquinata, quæ neſcivit thorum in delicto, habebit fructum in reſpectione animarum ſanctarum. *Sap.* 3. 13.

O quam pulcra eſt caſta generatio cum claritate! immortalis eſt enim memoria illius, quoniam apud Deum nota eſt, & apud homines. Cum præſens eſt, imitantur illam: & deſiderant eam, cum ſe eduxerit: & in perpetuum coronata triumphat, incoinquinatorum certaminum præmium vincens. *Ibid.* 4. 1.

Incorruptio autem facit eſſe proximum Deo. *Ibid.* 6. 20.

Omnis autem ponderatio non eſt digna continentis animæ. *Eccli.* 26. 20.

Propter hoc dabit Dominus ipſe vobis ſignum; Ecce virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen ejus Emmanuel. *Iſa.* 7. 14.

Et non dicat Eunuchus: Ecce ego lignum aridum. Quia hæc dicit Dominus Eunuchis --- Dabo eis --- nomen melius a filiis & filiabus: nomen ſempiternum dabo eis quod non peribit. *Iſa.* 56. 13.

Quid enim bonum ejus eſt, & quid pulcrum ejus, niſi frumentum electorum, & vinum germinans virgines? *Zach.* 9. 17.

Hic (*Razias*) multis temporibus continentiæ propoſitum tenuit in Judaiſmo, corpuſque & animam tradere contentus pro perſeverantia. 2. *Mach.* 14. 38.

Sunt enim eunuchi, qui de matris utero ſic nati ſunt: & ſunt eunuchi, qui facti ſunt ab hominibus; & ſunt eunuchi, qui ſe ipſos caſtraverunt propter regnum cælorum. *Matth.* 19. 12.

Et ait illi Jeſus: Filii hujus ſæculi nubunt, & traduntur ad nuptias. Illi vero qui digni habebuntur ſæculo illo, & reſurrectione ex mortuis, neque nubent, neque ducent uxores: neque enim ultra mori poterunt: æquales enim Angelis ſunt, & filii ſunt Dei, cum ſint filii reſurrectionis. *Luc.* 20. 34. *Matth.* 22. 30.

De virginibus autem præceptum Domini non habeo: conſilium autem do tamquam miſericordiam conſecutus a Domino, ut ſim fidelis. 1. *Cor.* 7. 25.

Æmulor enim vos Dei æmulatione. Deſpondi enim vos uni viro virginem caſtam exhibere Chriſto. 2. *Cor.* 11. 1.

Fructus autem ſpiritus eſt: Caritas -- continentia, caſtitas, &c. *Gal.* 5. 22.

Hi ſunt, qui cum mulieribus non ſunt coinquinati: virgines enim ſunt. Hi ſequuntur agnum quocumque ierit. Hi empti ſunt ex hominibus primitiæ Deo & Agno, &c. *Apoc.* 14. 4.

TITULUS XVI.

Cavendum a Pſeudoprophetis. Vide & Pſeudoprophetæ.

ATtendite a falſis Prophetis, qui veniunt ad vos in veſtimentis ovium, intrinſecus autem ſunt lupi rapaces. A fructibus eorum cognoſcetis eos, &c. *Matth.* 7. 15.

Et præcipiebat eis (*Jeſus*) dicens: Videte, & cavete a fermento Phariſæorum, & fermento Herodis. *Marc.* 8. 15.

Multi enim venient in nomine meo, dicentes, quia ego ſum: & multos ſeducent. *Ibid.* 13. 6.

Et dicent vobis: Ecce hic, & ecce illic. Nolite ire, neque ſectemini. *Luc.* 17. 23.

TITULS XVII.

Cereorum & lampadum uſus in templo.

FEcitque Salomon omnia vaſa domus Dei, & altare aureum & menſas, & ſuper eas panes propoſitionis. Candelabra quoque cum lucernis ſuis, ut lucerent ante oraculum juxta ritum, ex auro puriſſimo: & florentia quædam, & lucernas, & forcipes aureos: omnia de auro mundiſſimo facta ſunt. 2. *Paral.* 4. 19.

Ignis autem in altari ſemper ardebit, quem nutriet ſacerdos, &c. *Levit.* 6. 12.

TITULUS XVIII.

Certi non ſumus de accepta peccatorum remiſſione, vel vita æterna conſequenda.
Vide & Tit. Peccarum. Remiſſio peccatorum. Item Vita æterna.

OMnia hæc tractavi in corde meo, ut curioſe intelligerem. Sunt juſti atque ſapientes, & opera eorum in manu Dei: & tamen neſcit homo utrum amore an odio dignus ſit: ſed omnia in futurum ſervantur incerta, eo quod univerſa æque eveniant juſto & impio, bono & malo, &c. *Eccleſ.* 9. 1.

De propitiato peccato noli eſſe ſine metu: neque adjicias peccatum ſuper peccatum. *Eccli.* 5. 5. Rom. 8. 17.

Propter incredulitatem fracti ſunt. Tu autem fide ſtas: noli altum ſapere, ſed time. *Rom.* 11. 20. Phil. 3. 11. 1. Tim. 1. 19. Ebr. 3. 14. 4. 1.

Nihil enim mihi conſcius ſum: ſed non in hoc juſtificatus ſum: qui autem judicat me, Dominus eſt. 1. *Cor.* 4. 4. c. 9. 27.

Itaque, qui ſe exiſtimat ſtare, videat, ne cadat. *Ibid.* 10. 12.

Cum metu & tremore veſtram ſalutem operamini: *Philip.* 2. 12. 2. Petr. 3. 17.

TITULUS XIX.

Caritas. Vide & Dilectio.

VIdebantur illi pauci dies, præ amoris magnitudine. *Gen.* 29. 20.

Qui autem diligunt te, ſicut ſol in ortu ſuo ſplendet, ita rutilent. *Judic.* 5. 31.

Et univerſa delicta operit caritas. *Prov.* 10. 12.

Qui deſpicit proximum ſuum, peccat. *Ibid.* 14. 21.

Ordinavit in me charitatem. *Cantic.* 2. 4.

Fortis eſt, ut mors, dilectio: dura ſicut infernus æmulatio. *Ibid.* 8. 6.

Aquæ multæ non potuerunt extinguere caritatem: nec flumina obruent illam. *Ibid. v.* 7.

In tempore tribulationis illius permane illi fidelis, ut & in hereditate illius coheres ſis. *Eccli.* 22. 29.

Ne avertas faciem a proximo tuo. *Ibid.* 41. 26.

In his duobus mandatis univerſa lex pendet, & Prophetæ. *Matth* 22. 40.

Et quoniam abundavit iniquitas, refrigeſcet caritas multorum. *Ibid.* 24. 12.

Bene, magiſter, in veritate dixiſti, quia unus eſt Deus, & non eſt alius præter eum. Et ut diligatur ex toto corde. *Marc.* 12. 32.

Et diligere proximum tamquam ſe ipſum, majus eſt omnibus holocautomatibus & ſacrificiis. *Ibid. v.* 33.

Majorem hac dilectionem nemo habet, ut animam ſuam ponat quis pro amicis ſuis. *Joan.* 15. 13.

Qui manet in me, (*per caritatem*) & ego in eo, hic fert fructum multum quia ſine me nihil poteſtis facere. *Ibid. v.* 5.

Caritas Dei diffuſa eſt in cordibus noſtris per Spiritum Sanctum, qui datus eſt nobis. *Rom.* 5. 5.

Caritate fraternitatis invicem diligentes. *Ibid.* 12. 10.

Neceſſitatibus ſanctorum communicantes, *per caritatem ſervite invicem. Ibid. v.* 13. *Vide* Gal. 5. 13.

Caritas patiens eſt, benigna eſt: Caritas non æmulatur, non agit perperam, non inflatur, non eſt ambitioſa, non quærit quæ ſua ſunt, non irritatur, non cogitat malum, non gaudet ſuper iniquitate; congaudet autem veritati: omnia ſuffert, omnia credit, omnia ſperat, omnia ſuſtinet. 1. *Cor.* 13. 4.

Si linguis hominum loquar, & Angelorum, caritatem autem non habeam, factus ſum velut æs ſonans — Et ſi habuero omnem fidem, ita ut montes transferam, caritatem autem non habuero, nihil ſum — & ſi tradidero corpus meum, ita ut ardeam — nihil mihi prodeſt. *Ibid. v.* 1.

Et ſi diſtribuero in cibos pauperum omnes facultates meas — caritatem autem non habuero, nihil mihi prodeſt. *Ibid. v.* 3.

Caritas nunquam excidit. *Ibid. v.* 8.

Nunc autem manent, fides, ſpes, caritas, tria hæc: major autem horum eſt caritas. *Ibid. v.* 13.

Sectamini caritatem, æmulamini ſpiritalia. *Ibid.* 14. 1.

Omnia (*opera*) veſtra in caritate fiant. *Ibid.* 16. 14.

Fructus autem Spiritus eſt caritas, &c. *Galat.* 5. 22.

Alter alterius onera portate & ſic adimplebitis legem Chriſti. *Ibid.* 6. 2.

Si præoccupatus fuerit homo in aliquo delicto, vos qui ſpirituales eſtis, hujuſmodi

instruite

inſtruite in ſpiritu lenitatis, conſiderans teipſum, ne & tu tenteris. *Galat.* 6. *v.* 1.

Suſcipite infirmos, patientes eſtote ad omnes. 1. *Theſſ.* 5. 14.

In caritate radicati & fundati, ut poſſitis comprehendere cum omnibus ſanctis, quæ ſit latitudo & longitudo, & ſublimitas, & profundum, &c. *Eph.* 3. 17.

Veritatem autem facientes in caritate creſcamus in illo per omnia. *Ibid.* 4. 15.

Et ambulate in dilectione, ſicut & Chriſtus dilexit nos. *Ibid.* 5. 2.

Et hoc oro, ut caritas veſtra magis ac magis abundet. *Phil.* 1. 9.

Super omnia autem hæc, caritatem habete, quod eſt vinculum perfectionis. *Coloſ.* 3. 14.

Finis autem præcepti eſt caritas de corde puro, & conſcientia bona, & fide non ficta. 1. *Tim.* 1. 5.

Conſideremus invicem in provocationem caritatis, & bonorum operum. *Heb.* 10. 24.

Charitas fraternitatis maneat in vobis. *Heb.* 13. 1.

Ante omnia autem mutuam in vobiſmetipſis caritatem continuam habentes, quia caritas operit multitudinem peccatorum. 1. *Pet.* 4. 8.

Deus caritas eſt: & qui manet in caritate, in Deo manet, & Deus in eo. 1. *Joan.* 4. 16.

In hoc apparuit caritas Dei in nobis, *quoniam ille pro nobis animam ſuam poſuit: & nos debemus pro fratribus animam ponere. Ibid. v. 9. Vide totum Caput, &* 1. Joan. 3. 16.

Diligamus nos invicem, quia caritas ex Deo eſt. *Ibid. v.* 7.

Timor non eſt in caritate: ſed perfecta caritas foras mittit timorem: quoniam timor pœnam habet. *Ibid.* 18.

Hæc eſt enim caritas Dei, ut mandata ejus cuſtodiamus. *Ibid.* 5. 3.

Et hæc eſt caritas, ut ambulemus ſecundum mandata ejus. 2. *Joan. v.* 6.

TITULUS XX.

Caritas eſt virtus fide præſtantior.

ODium ſuſcitat rixas: & univerſa delicta operit caritas. *Prov.* 10. 12.

Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, &c. Hoc eſt maximum & primum mandatum. *Matth.* 22. 37. Cap. *excluduntur a nuptiis non habentes oleum caritatis.* Ibid. 25.

Diligere proximum tamquam ſeipſum, majus eſt omnibus holocautomatibus, & ſacrificiis *Marc.* 12. 33.

Si linguis hominum loquar & Angelorum, caritatem autem non habeam, factus ſum velut æs ſonans, &c. 1. *Cor.* 13. 1. Nunc autem manent fides, ſpes, caritas, tria hæc: major autem horum eſt caritas. Ibid. 13.

Super omnia autem hæc, caritatem habete, quod eſt vinculum perfectionis. *Coloſſ.* 3. 14.

Finis autem præcepti eſt caritas de corde puro, & conſcientia bona, & fide non ficta. 1. *Tim.* 1. 5.

Ante omnia autem mutuam in vobiſmetipſis caritatem continuam habentes: quia caritas operit multitudinem peccatorum. 1. *Pet.* 4. 8.

Deus caritas eſt, & qui manet in caritate, in Deo manet, & Deus in eo. 1. *Joan.* 4. 16.

TITULUS XXI.

Caritas fraterna. Vide & Dilectio proximi.

DIxit ergo Abraham ad Loth: Ne quæſo ſit jurgium inter me, & te, & inter paſtores meos, & tuos: fratres enim ſumus. *Gen.* 13. 8.

Non oderis fratrem tuum in corde tuo. *Levit.* 19. 17. *Vide &* 1. Joan. 2. 11. c. 3. 15.

Non videbis bovem fratris tui, aut ovem errantem, & præteribis: ſed reduces fratri tuo. *Deut.* 22. 1.

In tribus placitum eſt ſpiritui meo, quæ ſunt probata coram Deo, & hominibus: Concordia fratrum, & amor proximorum, & vir & mulier bene ſibi conſentientes, *Eccli.* 25. 1. 1. Reg. 18. 1.

Ecce quam bonum & quam jucundum habitare fratres in unum. *Pſal.* 132. 1.

Quid autem vides feſtucam in oculo fratris tui: & trabem in oculo tuo non vides? *Matth.* 7. 3.

Honora patrem tuum & matrem tuam; & diliges proximum tuum ſicut te ipſum. *Ibid.* 19. 19.

Si ergo ego lavi pedes veſtros, Dominus & magiſter: & vos debetis alter alterius lavare pedes. *Joan.* 13. 14. Mandatum novum do vobis: Ut diligatis invicem, ſicut dilexi vos, ut & diligatis invicem. Ibid. 34.

Hoc eſt præceptum meum, ut diligatis invicem, ſicut dilexi vos. *Ibid.* 15. 12. 1. Joan. 3. 23.

Caritate fraternitatis invicem diligentes. *Rom.* 12. 10.

Oſtendit Paulus caritatis neceſſitatem, ipſius officia, perpetuitatem, & præcellentiam ſupra fidem & ſpem, reliquaque Dei dona. 1. *Cor.* 13.

Omnis enim lex in uno ſermone impletur: Diliges proximum tuum ſicut te ipſum. *Gal.* 5. 14.

Implete gaudium meum, ut idem ſapiatis, eamdem caritatem habentes, unanimes, idipſum ſentientes. *Philip.* 2. 2.

Supportantes invicem, & donantes vobismetipſis, ſi quis adverſus aliquem habeat querelam, ſicut & Dominus donavit vobis, ita & vos. *Coloſſ.* 3. 13.

De caritate autem fraternitatis non neceſſe habemus ſcribere vobis. Ipſi enim vos a Deo didiciſtis, ut diligatis invicem. 1. *Theſſ.* 4. 9.

Caritas fraternitatis maneat in vobis. *Heb.* 13. 1. Prov. 10. 12.

Ante omnia autem mutuam in vobismetipſis caritatem continuam habentes. 1. *Pet.* 4. 8.

Cariſſimi, diligamus nos invicem; quia caritas ex Deo. Et omnis, qui diligit, ex Deo natus eſt, & cognoſcit Deum. 1. *Joan.* 4. 7.

T I T U L U S XXII.

Choreas ducere.

SUrgenteſque mane (*Iſaelitæ*) obtulerunt holocauſta, & hoſtias pacificas, & ſedit populus manducare & bibere. *Exod.* 32. 6. Cumque appropinquaſſet (*Moyſes*) ad caſtra, vidit vitulum & choros; iratuſque valde, projecit de manu tabulas, & confregit eas ad radicem montis. *Vide in ſequentibus terribilem pœnam quam ſibi per choreas iſtas attulerint.* Ibid. 19. *Vide &* Judic. 11. 21.

Revertente autem Jephte in Maſpha domum ſuam, occurrit ei unigenita filia ſua, cum tympanis & choris: non enim habebat alios liberos: *& male ipſi ſucceſſit res. Judic.* 11. 34.

Filii Beniamin rapiunt virgines, ducentes choreas in ſollemnitate Domini. Ibid. 21. 21.

Cumque tranſcendiſſent, qui portabant arcam Domini ſex paſſus, immolabat bovem, & arietem: & David ſaltabat totis viribus ante Dominum: porro David erat accinctus Ephod lineo. 2. *Reg.* 6. 13.

Sara uxor Tobiæ junioris ajebat: Numquam cum ludentibus miſcui me, neque cum his, qui in levitate ambulant, participem me præbui. *Tob.* 3. 17.

Cum ſaltatrice ne aſſiduus ſis – ne forte pereas. *Eccli.* 9. 4.

Pro eo quod plauſiſti manu, & percuſſiſti pede, & gaviſa es ex toto affectu – idcirco ecce ego extendam manum meam ſuper te, &c. *Ezech.* 25. 6.

Saltus filiæ Herodis caput & vitam abſtulit Joanni Baptiſtæ. Matth. 14. 6.

T I T U L U S XXIII.

Chriſtus Jeſus. Vide & David.
Promittitur verus Deus & verus homo.

INimicitias ponam inter te & mulierem, & ſemen tuum, & ſemen illius, & ipſa conteret caput tuum, & tu inſidiaberis calcaneo ejus. *Gen.* 3. 15.

Benedicam benedicentibus tibi, & maledicam maledicentibus tibi (*Abraham*) atque in te benedicentur univerſæ cognationes terræ. *Ibid.* 12. 3.

Et ait Deus ad Abraham: Sara uxor tua pariet tibi filium, vocabiſque nomen ejus Iſaac, & conſtituam pactum meum illi in fœdus ſempiternum, & ſemini ejus poſt eum. *Ibid.* 17. 19. Pactum vero meum ſtatuam ad Iſaac, quem pariet tibi Sara tempore iſto in anno altero. Ibid. 21.

Et benedicentur in ſemine tuo omnes gentes terræ, quia obediſti voci meæ: *Ibid.* 22. 18. cap. 26. 4. *idem habetur* c. 28. 4.

Non auferetur ſceptrum de Juda, & dux de fœmore ejus, donec veniat qui mittendus eſt, & ipſe erit expectatio gentium. *Ibid.* 49. 10.

Videbo eum, ſed non modo: intuebor illum, ſed non prope. Orietur ſtella ex Jacob, & conſurget virga de Iſrael, & percutiet duces Moab, vaſtabitque omnes filios Seth &c. *Num.* 24. 17.

Prophetam ſuſcitabo eis de medio fratrum ſuorum, ſimilem tui: & ponam verba mea in ore ejus, loqueturque ad eos omnia quæ præcepero illi. *Deut.* 18. 18.

Dominum formidabunt adverſarii ejus: & ſuper ipſos in cælis tonabit: Dominus judicabit fines terræ, & dabit imperium regi ſuo, & ſublimabit cornu Chriſti ſui. 1. *Reg.* 2. 10. Et ſuſcitabo mihi ſacerdotem fidelem, qui juxta cor meum & animam meam faciet, & ædificabo ei domum fidelem &c. Ibid. 35.

Ipſe ædificabit domum nomini meo, & ſtabiliam thronum regni ejus uſque in ſempiternum. Ego ero ei in patrem, & ipſe erit mihi in filium: qui ſi inique aliquid geſſerit, arguam eum in virga virorum, & in plagis filiorum hominum. 2. *Reg.* 7. 13.

Aſtiterunt reges terræ, & principes convenerunt in unum adverſus Dominum, & adverſum Chriſtum ejus. *Pſal.* 2. 2. Dominus dixit ad me: Filius meus es tu, ego hodie genui te, &c. Ibid. 7. *per totum; item totus* Pſal. 21.

Dixit Dominus Domino meo, Sede a dextris meis, donec ponam inimicos tuos ſcabellum pedum tuorum. *Pſal.* 109. 1.

Ecce virgo concipiet & pariet filium, & vocabitur nomen ejus Emmanuel: butyrum & mel comedet, ut ſciat reprobare malum, & eligere bonum. *Iſa.* 8. 14. Cap. 40. 9. cap. 46. 13.

Parvulus enim natus eſt nobis, & filius datus eſt nobis, & factus eſt principatus ſuper humerum ejus: & vocabitur nomen ejus admirabilis, conſiliarius, Deus fortis, Pater futuri ſæculi, Princeps pacis. *Ibid.* 9. 6.

Egredietur virga de radice Jeſſe, & flos de radice ejus aſcendet, &c. *Ibid.* 11. 1. In die illa radix Jeſſe, qui ſtat in ſignum populorum, ipſum gentes deprecabuntur, & erit ſepulcrum ejus glorioſum. Ibid. 10.

Hæc dicit Dominus Deus: Ecce ego mittam in fundamentis Sion lapidem, lapidem probatum, angularem, pretioſum, in fundamento fundatum, qui crediderit, non feſtinet. *Ibid.* 28. 16. Dan. 7. 13. Cap. 9. 24.

Ecce ſervus meus, ſuſcipiam eum: electus meus, complacuit ſibi in illo anima mea: dedi ſpiritum meum ſuper eum, judicium gentibus proferet. *Iſa.* 42. 1. Cap. 45. 8.

Et dixit (*Deus*): Parum eſt, ut ſis mihi ſervus, ad ſuſcitandas tribus Jacob, & fæces Iſrael convertendas. Ecce dedi te in luce gentium, ut ſis ſalus mea uſque ad extremum terræ. *Ibid.* 49. 6. Non eſurient, neque ſitient, & non percutiet eos æſtus & ſol, quia miſerator eorum reget eos, & ad fontes aquarum potabit eos. Ibid. v. 10. Cap. 50. 5. 52. 10.

Prophetatur de Chriſti nativitate & ignominioſa paſſione ac morte ipſius, propter peccata noſtra, contemptu habitus eſt, qui ſalutem nobis peperit &c. Ibid. 53.

Chriſti Salvatoris officium, & humani generis reparationem pulcre explicat, prædicatione quoque miniſtrorum Chriſti, gentes ad fidem convertendas, &c. Ibid. 61.

Ecce Dominus auditum fecit in extremis terræ, dicite filiæ Sion: Ecce, ſalvator tuus venit: ecce merces ejus cum eo, & opus ejus coram illo. *Ibid.* 62. 11.

Ecce dies veniunt, dicit Dominus: & ſuſcitabo David germen juſtum: & regnabit Rex, & ſapiens erit: & faciet judicium & juſtitiam in terra. *Jerem.* 23. 5. Cap. 30. 9. *Idem verbatim habetur* Cap. 33. 15.

Et ſuſcitabo ſuper eas paſtorem unum, qui paſcat eas, ſervum meum David: ipſe paſcet eas, & ipſe erit eis in paſtorem. *Ezech.* 34. 23. 11. 15. Cap. 37. 24.

Nunc vaſtaberis filia latronis: obſidionem poſuerunt ſuper nos, in virga percutient maxillam judicis Iſrael. Et tu Bethlehem Ephrata parvulus es in millibus Juda: ex te mihi egredietur qui ſit dominator in Iſrael. *Mich.* 5. 1. *Vide* Matth. 2. 6. Joan. 7. 42.

Et veniet deſideratus cunctis gentibus: & implebo domum iſtam gloria, dicit Dominus exercituum. *Agg.* 2. 8. Malach. 3. 1.

Lauda & lætare filia Sion: quia ecce ego venio, & habitabo in medio tui, ait Dominus. *Zach.* 2. 10.

Audi Jeſu ſacerdos magne, tu & amici mei, qui habitant coram te, quia viri portendentes ſunt: ecce enim ego adducam ſervum meum orientem, &c. *Ibid.* 3. 8.

Exulta ſatis filia Sion, jubila filia Jeruſalem: ecce Rex tuus veniet tibi juſtus, & Salvator: ipſe pauper & aſcendens ſuper aſinam, & ſuper pullum filium aſinæ, &c. *Ibid.* 9. 9. *Vide* Iſajæ 62. 11. Matth. 21. 5. Joan. 1. 18. Joan. 3. 16.

Chriſtus ſecundum promiſſum Dei patris, primum in tempore propter nos verus homo factus, & nobiſcum converſatus eſt.

ET verbum caro factum eſt, & habitavit in nobis. Et vidimus gloriam ejus, gloriam quaſi unigeniti a patre, plenum gratiæ & veritatis. *Joan.* 1. 14.

Deus in carne manifeſtatus eſt.

ET manifeſte magnum eſt pietatis ſacramentum, quod manifeſtatum eſt in carne, juſtificatum eſt in ſpiritu, apparuit Angelis, prædicatum eſt Gentibus, creditum eſt in mundo, aſſumptum eſt in gloria. 1. *Tim.* 3. 16.

In hoc cognoſcitur ſpiritus Dei: omnis ſpiritus, qui confitetur Jeſum Chriſtum in carne veniſſe, ex Deo eſt, &c. 1. *Joan.* 4. 2.

Deus miſit filium ſuum in ſimilitudinem carnis peccati.

NAm quod impoſſibile erat legi, in quo infirmabatur per carnem: Deus filium ſuum mittens in ſimilitudinem carnis peccati, & de peccato damnavit peccatum in

carnem, ut juſtificatio legis impleretur in nobis, qui non ſecundum carnem ambulamus, ſed ſecundum ſpiritum. *Rom.* 8. 3.

Chriſtus eſt verus Dei filius.

ET ecce vox de cælis dicens: Hic eſt filius meus dilectus, in quo mihi complacui. *Matth.* 3. 17. *Idem habetur* Marc. 1. 11. *Item* cap. 5. 7. Luc. 3. 22. 2. Pet. 1. 17. Luc. 17. 5. Matt. 17. 5.

Qui autem in Navicula erant, venerunt, & adoraverunt eum, dicentes: Vere filius Dei es. *Ibid.* 14. 33. Marc. 5. 7.

Videns autem Jeſum a longe (*qui dæmonio vexabatur*) cucurrit, & adoravit eum: & clamans voce magna, dixit: Quid mihi & tibi Jeſu fili Dei altiſſimi: adjuro te per Deum, ne me torqueas. *Marc.* 5. 6. Joan. 1. 34. 49. Cap. 6. 69. Cap. 9. 35. Matth. 8. 29.

Videns autem Centurio, qui ex adverſo ſtabat, quia ſic clamans expiraſſet, ait: Vere hic homo filius Dei erat. *Ibid.* 15. 39. Heb. 1. 2. Cap. 5. 8. Cap. 6. 6. Cap. 7. 3.

Et ait Angelus ei: Ne timeas Maria, inveniſti enim gratiam apud Deum: Ecce concipies in utero, & paries filium, & vocabis nomen ejus Jeſum. *Luc.* 1. 30. Rom. 1. 4. Heb. cap. 10. v. 20.

Ait illi (*Martha*) Utique Domine ergo credidi, quia tu es Chriſtus filius Dei vivi, qui in hunc mundum veniſti. *Joan.* 11. 27. Cap. 7. 41.

Nam quod impoſſibile erat legi, in quo infirmabatur per carnem: Deus Filium ſuum mittens in ſimilitudinem carnis peccati, & de peccato damnavit peccatum in carne. *Rom.* 8. 3.

Qui facit peccatum, ex diabolo eſt: quoniam ab initio diabolus peccat. In hoc apparuit Filius Dei, ut diſſolvat opera diaboli. 1. *Joan.* 3. 8.

In hoc apparuit caritas Dei in nobis, quoniam Filium ſuum unigenitum miſit Deus in mundum, ut vivamus per eum. *Ibid.* 4. 9. Cap. 5. 20.

Chriſtus conceptus de Spiritu Sancto.

ECce Angelus Domini apparuit in ſomnis ei, dicens: Joſeph fili David, noli timere accipere Mariam conjugem tuam: quod enim in ea natum eſt, de Spiritu ſancto eſt. *Matth.* 1. 20.

Et reſpondens Angelus dixit ei: Spiritus ſanctus ſuperveniet in te, & virtus altiſſimi obumbrabit tibi, ideoque & quod naſcetur ex te Sanctum, vocabitur filius Dei. *Luc.* 1. 35.

Chriſtus natus ex Maria Virgine.

ECce virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen ejus Emmanuel. *Iſa.* 7. 14.

Et non cognoſcebat eam, donec peperit filium ſuum primogenitum: & vocavit nomen ejus Jeſum. *Matth.* 1. 25.

Et ait Angelus ei: Ne timeas Maria, inveniſti enim gratiam apud Deum: ecce concipies in utero, & paries filium, & vocabis nomen ejus Jeſum. *Luc.* 1. 30.

Factum eſt autem, cum eſſent ibi, impleti ſunt dies, ut pareret. Et peperit Filium ſuum primogenitum, & pannis eum involvit. *Luc.* 2. 6. Ecce enim (*ait Angelus Domini*) evangelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni populo. Quia natus eſt vobis hodie Salvator, qui eſt Chriſtus Dominus, in civitate David. Ibid. 10. Galat. 4. 4.

Natus in Bethlehem.

ET tu Bethlehem Ephrata parvula es in millibus Juda: ex te mihi egredietur, qui ſit Dominator in Iſrael. *Mich.* 5. 2.

Cum ergo natus eſſet Jeſus in Bethlehem Juda in diebus Herodis regis, ecce Magi ab oriente venerunt Hieroſolymam. *Matth.* 2. 1. Luc. 2. 6. 11.

Nonne ſcriptura dicit: Quia ex ſemine David & de Bethlehem caſtello, ubi erat David, venit Chriſtus? *Joan.* 7. 42.

Chriſtus eſt ſine peccato.

ET cum ſceleratis reputatus eſt: & ipſe peccata multorum tulit, & pro transgreſſoribus rogavit. *Iſa.* 53. 12. *Vide totum caput.* Joan. 8. 46. Hebr. 4. 15. Cap. 7. 26.

Eum (*Chriſtum*) qui non noverat peccatum, pro nobis peccatum fecit, ut nos efficeremur juſtitia Dei in ipſo. 2. *Cor.* 5. 21.

Qui peccatum non fecit, nec inventus eſt dolus in ore ejus. 1. *Pet.* 2. 22.

Et ſcitis, quia ille apparuit, ut peccata noſtra tolleret: & peccatum in eo non eſt. 1. *Joan.* 3. 5.

Circumciditur.

ET poſtquam conſummati ſunt dies octo, ut circumcideretur puer: vocatum eſt nomen ejus Jeſus, quod vocatum eſt ab Angelo, priuſquam in utero conciperetur. *Luc.* 2. 21.

Baptizatur in Jordane.

BAptizatus autem Jeſus, confeſtim aſcendit de aqua, & ecce aperti ſunt ei cæli; & vidit Spiritum Dei deſcendentem ſicut columbam, & venientem ſuper ſe. *Matth.* 3. 16.

Et factum eſt: in diebus illis, venit Jeſus a Nazareth Galilææ, & baptizatus eſt a Joanne in Jordane, &c. *Marc.* 1. 9. Luc. 3. 21.

Chriſtus manifeſtatur & demonſtratur certis teſtimoniis.

LIber generationis Jeſu Chriſti filii David, filii Abraham. *Matth.* 1. 1. Jacob autem genuit Joſeph virum Mariæ, de qua natus eſt Jeſus qui vocatur Chriſtus. Ibid. 16. Ecce virgo in utero habebit, & pariet filium: & vocabitur nomen ejus Emmanuel, quod eſt interpretatum, Nobiſcum Deus. Ibid. 23.

Ego quidem (*ait Joannes*) baptizo vos in aqua in pœnitentiam: qui autem poſt me venturus eſt, fortior me eſt, cujus non ſum dignus calceamenta portare: ipſe vos baptizabit in Spiritu ſancto, & igni. *Ibid.* 3. 11.

Et ecce clamaverunt (*duo dæmonia habentes*) dicentes: Quid nobis & tibi Jeſu fili Dei? Veniſti huc ante tempus torquere nos? *Ibid.* 8. 29.

Et reſpondens Jeſus, ait illis (*diſcipulis ſuis*): Euntes renuntiate Joanni, quæ audiſtis & vidiſtis. Cæci vident, claudi ambulant, leproſi mundantur, ſurdi audiunt, mortui reſurgunt, pauperes evangelizantur, &c. *Ibid.* 11. 4.

Reſpondens Simon Petrus dixit: Tu es Chriſtus filius Dei vivi. *Ibid.* 16. 16.

Adhuc eo loquente, ecce nubes lucida obumbravit eos. Et ecce vox de nube, dicens: Hic eſt filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui: ipſum audite. *Ibid.* 17. 5.

Dicit illi (*principi ſacerdotum*) Jeſus: Tu dixiſti: verumtamen dico vobis: amodo videbitis filium hominis ſedentem a dextris virtutis Dei, & venientem in nubibus cæli. *Ibid.* 26. 64.

Et exeuntes de monumentis poſt reſurrectionem ejus, venerunt in ſanctam civitatem, & apparuerunt multis. *Ibid.* 27. 53.

Vocavit duodecim: & cœpit eos mittere binos, & dabat illis poteſtatem ſpirituum immundorum. *Marc.* 6. 7.

Videns autem Centurio, qui ex adverſo ſtabat, quia ſic clamans expiraſſet, ait: Vere hic homo filius Dei erat. *Ibid.* 15. 39.

Et dixit illis Angelus: Nolite timere: ecce enim evangelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni populo, &c. *Luc.* 2. 10. Cap. 22. 68.

Et facta eſt, dum oraret, ſpecies vultus ejus, altera: & veſtitus ejus albus & refulgens. *Ibid.* 9. 29.

Et verbum caro factum eſt, & habitavit in nobis: & vidimus gloriam ejus, gloriam quaſi unigeniti a patre, plenum gratiæ & veritatis. *Joan.* 1. 14. Altera die vidit Joannes Jeſum venientem ad ſe: & ait: Ecce agnus Dei: ecce qui tollit peccatum mundi. Ibid. 29. Et teſtimonium perhibuit Joannes dicens: Quia vidi ſpiritum deſcendentem quaſi columbam de cælo, & manſit ſuper eum. Ibid. 32. Reſpondit ei Nathanael, & ait: Rabbi, tu es filius Dei, tu es rex Iſrael. Ibid. c. 49. 2. 11. cap. 3. 2.

Scrutamini Scripturas, quia vos putatis in ipſis vitam æternam habere: & illæ ſunt, quæ teſtimonium perhibent de me. *Ibid.* 5. 39.

Et nos credidimus, & cognovimus, quia tu es Chriſtus filius Dei. *Ibid.* 6. 70. Cap. 7. 40. Cap. 9. 35. Cap. 10. 7.

Ait illi (*Martha*): Utique Domine ego credidi, quia tu es Chriſtus filius Dei vivi, qui in hunc mundum veniſti. *Ibid.* 11. 17. Tulerunt ergo lapidem (*Martha & ſoror ejus*): Jeſus autem elevatis ſurſum oculis, dixit: Pater gratias ago tibi quoniam audiſti me. Ibid. 41. Rom. 1. 2.

Teſtimonium ergo perhibebat turba, quæ erat cum eo quando Lazarum vocavit de monumento, & ſuſcitavit eum a mortuis. *Ibid.* 12. 17. Cap. 14.

Sed, ut adimpleatur ſermo, qui in lege eorum ſcriptus eſt (Pſal. 24. 19.): Quia odio habuerunt me gratis. *Ibid.* 15. 25. Cap. 17. 1. Cap. 20. 28.

Nam quod impoſſibile erat legi, in quo infirmabatur per carnem: Deus Filium ſuum mittens in ſimilitudinem carnis peccati, & de peccato damnavit peccatum in carne. *Rom.* 8. 3. Cap. 9. 5. 2. Cor. 5. 9.

At ubi venit plenitudo temporis, miſit Deus Filium ſuum factum ex muliere, factum ſub lege, ut eos qui ſub lege erant, redimeret, &c. *Galat.* 4. 4. Coloſſ. 2. 9. Hebr. 1. Cap. 5.

Hoc enim ſentite in vobis, quod & in Chriſto Jeſu: qui cum in forma Dei eſſet, non rapinam arbitratus eſt eſſe ſe æqualem Deo, ſed ſemetipſum exinanivit, formam ſervi accipiens, in ſimilitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo. *Philip.* 2. 5. Timoth. 3. 13.

Apparuit gratia Dei Salvatoris noſtri omnibus hominibus. *Tit.* 2. 11.

Et ſcimus, quoniam Filius Dei venit, & dedit nobis ſenſum, ut cognoſcamus verum Deum, & ſimus in vero Filio ejus. Hic eſt verus Deus & vita æterna. 1. *Joan.* 5. 20.

Chriſtus eſt agnus Dei.

OBlatus eſt, quia ipſe voluit, & non aperuit os ſuum: ſicut ovis ad occiſionem ducetur, & quaſi Agnus coram tondente ſe obmuteſcet, & non aperiet os ſuum. *Iſa.* 53. 7. Act. 8. 31.

Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccatum mundi. *Joan.* 1. 29.

Expurgate vetus fermentum, ut ſitis nova conſperſio, ſicut eſtis azymi. Etenim paſcha noſtrum immolatus eſt Chriſtus. 1. *Cor.* 5. 7. Apoc. 5. 6. Cap. 7. 9. Cap. 14. 1.

Dignus eſt Agnus, qui occiſus eſt, accipere virtutem, & divinitatem, & ſapientiam, & fortitudinem, & honorem, & gloriam, & benedictionem. *Apoc.* 5. 12. Cap. 13. 8.

Quoniam Agnus, qui in medio throni eſt, reget illos, & deducet eos ad vitæ fontes aquarum, & abſterget Deus omnem lacrimam ab oculis eorum. *Ibid.* 7. 17.

Hi cum Agno pugnabunt, & Agnus vincet illos: Quoniam Dominus dominorum eſt, & Rex regum, & qui cum illo ſunt, vocati, electi, & fideles. *Ibid.* 17. 14.

Chriſtus eſt Dominus dominantium & Rex regum.

ET ſervus meus David rex ſuper eos, & paſtor unus erit omnium eorum; in judiciis meis ambulabunt, & mandata mea cuſtodient, & facient ea. *Ezech.* 37. 24. Et David ſervus meus princeps eorum in perpetuum. Ibid. 25. Apoc. 1. 5.

Ego autem conſtitutus ſum rex ab eo ſuper Sion montem ſanctum ejus, prædicans præceptum ejus. *Pſal.* 2. 6. Coloſ. 2. 10.

Attollite portas principes veſtras, & elevamini portæ æternales, & introibit rex gloriæ. *Pſalm.* 23. 7.

Quem ſuis temporibus oſtendet, beatus, & ſolus potens, Rex regum, & Dominus dominantium: qui ſolus habet immortalitatem, & lucem habitans inacceſſibilem: quem nullus hominum vidit, ſed nec videre poteſt: cui honor & imperium ſempiternum. Amen. 1. *Tim.* 6. 15.

Hi cum Agno pugnabunt, & Agnus vincet illos: quoniam Dominus dominorum eſt, & Rex regum, & qui cum illo ſunt, vocati, electi, & fideles. *Apoc.* 17. 14.

Et habet in veſtimento & in fœmore ſuo ſcriptum: Rex regum, & Dominus dominantium. *Ibid.* 19. 16.

Chriſtus eſt imago Dei.

CAndor eſt enim lucis æternæ, & ſpeculum ſine macula Dei majeſtatis, & imago bonitatis illius. *Sap.* 9. 26.

Quod ſi etiam opertum eſt evangelium noſtrum; in his, qui pereunt eſt opertum: in quibus Deus hujus ſæculi excœcavit mentes infidelium, ut non fulgeat illis illuminatio gloriæ Chriſti, qui eſt imago Dei. 2. *Cor.* 4. 3. Heb. 1. 3.

Chriſtus eſt lux gentium & totius mundi.

DOmus Jacob venite, & ambulemus in lumine Domini. *Iſa.* 1. 5.

Populus, qui ambulabat in tenebris, vidit lucem magnam: habitantibus in regione umbræ mortis, lux orta eſt eis. *Ibid.* 9. 2.

Ego Dominus vocavi te in juſtitia, & apprehendi manum tuam, & ſervavi te. Et dedi te in fœdus populi, in lucem gentium. *Ibid.* 42. 6.

Ecce dedi te in luce gentium, ut ſis ſalus mea uſque ad extremum terræ. *Ibid.* 49. 6. *Id. eperitur.* Act. 13. 47.

Surge, illuminare Jeruſalem: quia venit lumen tuum, & gloria Domini ſuper te orta eſt. *Ibid.* 60. 1. Non erit ibi amplius ſol ad lucendum per diem, nec ſplendor lunæ illuminabit te: ſed erit tibi Dominus in lucem ſempiternam. Ibid. 19.

Populus, qui ſedebat in tenebris, vidit lucem magnam: & ſedentibus in regione umbræ mortis lux orta eſt eis. *Matth.* 4. 16.

Lumen ad revelationem gentium, & gloriam plebis tuæ Iſrael. *Luc.* 2. 32. Joan. 3. 19. 1. Joan. 1. 5.

In ipſo vita erat, & vita erat lux hominum. *Joan.* 1. 4.

Iterum ergo locutus eſt eis Jeſus, dicens: Ego ſum lux mundi: qui ſequitur me, non ambulat in tenebris, ſed habebit lumen vitæ. *Ibid.* 8. 12. Cap. 12. 35.

Quamdiu ſum in mundo, lux ſum mundi. *Ibid.* 9. 5.

Ego lux in mundum veni: ut omnis qui credit in me, in tenebris non maneat. *Ibid.* 12. 46.

Et civitas (*Jeruſalem celeſtis*) non eget ſole, neque luna, ut luceant in ea: nam claritas Dei illuminavit eam, & lucerna ejus eſt Agnus. *Apoc.* 22. 23.

Chriſtus eſt verus paſtor.

SIc paſtor gregem ſuum paſcet: in brachio ſuo congregabit agnos, & in ſinu ſuo levabit, fœtas ipſe portabit. *Iſa.* 40. 11.

Et ſervus meus David rex ſuper eos, & paſtor unus erit omnium eorum, &c. *Ezech.* 37. 24.

Et ſtabit, & paſcet in fortitudine Domini, in ſublimitate nominis Domini Dei ſui: & convertentur, quia nunc magnificabitur uſque ad terminos terræ. *Mich.* 5. 4.

Percute

Percute paſtorem, & diſpergentur oves: & convertam manum meam ad parvulos. *Zach.* 13. 7. *Idem referitur* Marc. 14. 27.

Ego ſum paſtor bonus: bonus paſtor animam ſuam ponit pro ovibus ſuis. *Joan.* 10. 11.

Deus autem pacis, qui eduxit de mortuis paſtorem magnum ovium in ſanguine teſtamenti æterni, Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum. *Heb.* 13. 20.

Eratis enim ſicut oves errantes, ſed converſi eſtis ad paſtorem & Epiſcopum animarum veſtrarum. 1. *Pet.* 2. 25.

Cum apparuerit princeps paſtorum, percipietis immarceſcibilem gloriæ coronam. *Ibid.* 5. 4.

Chriſtus docuit & prædicavit.

EXinde cœpit Jeſus prædicare & dicere: Pœnitentiam agite, appropinquavit enim regnum cælorum. *Matth.* 4. 17. Ibid. 5. 6. 7. cap. 4. 23.

Poſtquam autem traditus eſt Joannes, venit Jeſus in Galilæam, prædicans Evangelium regni Dei. *Marc.* 1. 14. Luc. 4. 5.

Curavit omnem infirmitatem.

ET circuibat Jeſus totam Galilæam, docens in Synagogis eorum, & prædicans Evangelium regni: & ſanans omnem languorem, & omnem infirmitatem in populo. *Matth.* 4. 23. Cap. 8. Luc. 17. 12.

Ecce offerebant ei paralyticum jacentem in lecto. Et videns Jeſus fidem illorum, dixit paralytico: Confide fili, remittuntur tibi peccata tua. *Ibid.* 9. 2. Et ecce mulier, quæ ſanguinis fluxum patiebatur duodecim annis, acceſſit retro, & tetigit fimbriam veſtimenti ejus, & *curata eſt*. Ibid. 20. Cum autem veniſſet domum, acceſſerunt ad eum cæci. Et dicit eis Jeſus: Creditis, quia hoc poſſum facere vobis? Dicunt ei: Utique Domine. Ibidem 28. Marc. 8. 23.

Chriſtus eſt transfiguratus.

ET transfiguratus eſt ante eos. Et reſplenduit facies ejus ſicut ſol; veſtimenta autem ejus facta ſunt alba ſicut nix. *Matth.* 17. 2.

Et poſt dies ſex, aſſumpſit Jeſus Petrum & Jacobum & Joannem: & duxit illos in montem excelſum ſeorſum ſolos, & transfiguratus eſt coram ipſis. *Marc.* 9. 1.

Et facta eſt, dum oraret, ſpecies vultus ejus altera: & veſtitus ejus albus & refulgens. *Luc.* 9. 29.

Chriſtus per proditorem traditus, quare Judas.

Chriſtus paſſus eſt.

DEus, Deus meus, quare me dereliquiſti: longe a ſalute mea verba delictorum meorum, &c. *per totum.* *Pſal.* 21. 1.

Vere languores noſtros ipſe tulit, & dolores noſtros ipſe portavit: & nos putavimus eum quaſi leproſum, & percuſſum a Deo, & humiliatum. *Iſa.* 53. 4. *Vide totum caput.*

Et poſt hebdomades ſexaginta duas occidetur Chriſtus: & non erit ejus populus, qui eum negaturus eſt. Et civitatem & ſanctuarium diſſipabit populus, cum duce venturo: & finis ejus vaſtitas, & poſt finem belli ſtatuta deſolatio. *Daniel.* 9. 26.

Exinde cœpit Jeſus oſtendere diſcipulis ſuis, quia oporteret eum ire Jeroſolymam, & multa pati a ſenioribus & ſcribis, & principibus ſacerdotum, & occidi, & tertia die reſurgere. *Matth.* 16. 21. *Idem* Marc. 8. 31. 9. 30.

Dico autem vobis, quia Elias jam venit, & non cognoverunt eum, ſed fecerunt in eo quæcumque voluerunt. Sic & filius hominis paſſurus eſt ab eis. *Ibid.* 17. 12. Converſantibus autem eis in Galilæa, dixit illis Jeſus: Filius hominis tradendus eſt in manus hominum, & occident eum, & tertia die reſurget. Ibid. 21.

Ecce aſcendimus Jeroſolymam, & Filius hominis tradetur principibus ſacerdotum & ſcribis, & condemnabunt eum morte, &c. *Ibid.* 20. 18. Ibid. 26. 37. 66. Ibid. 27. *idem* Luc. 18. 31.

Primum autem oportet illum ibi multa pati, & reprobari a generatione hac. *Luc.* 17. 25. Joan. 18. 28. Ibid. 19. Luc. 9. 22.

Deus autem, quæ prænuntiavit per os omnium Prophetarum, pati Chriſtum ſuum, ſic implevit. *Act.* 3. 18.

Locus autem ſcripturæ, quam legebat, erat hic: (Iſa. 53. 7.) Tamquam ovis ad occiſionem ductus eſt; & ſicut agnus coram tondente ſe ſine voce, ſic non aperuit os ſuum. *Ibid.* 8. 32. Ibid. Cap. 17. 3.

Qui etiam proprio Filio ſuo non pepercit, ſed pro nobis omnibus tradidit illum: quomodo non etiam cum illo omnia nobis donavit? *Rom.* 8. 31.

In hoc enim vocati eſtis: quia & Chriſtus paſſus eſt pro nobis, vobis relinquens exemplum, ut ſequamini veſtigia ejus. 1. *Pet.* 2. 21.

Chriſto igitur paſſo in carne, & vos eadem cogitatione armamini, quia qui paſſus eſt in carne, deſiit a peccatis. *Ibid.* 4. 1. Heb. 2. 18.

Propter quod & Jeſus, ut ſanctificaret per ſuum ſanguinem populum, extra portam paſſus eſt. *Heb.* 13. 12.

Chri-

Chriſtus eſt crucifixus.

POſtquam autem crucifixerunt eum, diviſerunt veſtimenta ejus, ſortem mittentes: ut impleretur quod dictum eſt per Prophetam (Pſal. 21. 19.) dicentem: Diviſerunt ſibi veſtimenta mea, & ſuper veſtem meam miſerunt ſortem. *Matth.* 27. 35. Idem Marc. 15. 24. *repetitur, item* Joan. 19. 18. Act. 2. 23.

Ducebantur autem & alii duo nequam cum eo, ut interficerentur. *Luc.* 23. 32.

Si nos hodie dijudicamur in benefacto hominis infirmi, in quo iſte ſalvus factus eſt, notum ſit omnibus vobis & omni plebi Iſrael: quia in nomine Domini noſtri Jeſu Chriſti Nazaræni, quem crucifixiſtis, quem Deus ſuſcitavit a mortuis, in hoc iſte aſtat coram vobis ſanus, &c. *Act.* 4. 9.

Non enim judicavi me ſcire aliquid inter vos, niſi Jeſum Chriſtum & hunc crucifixum. 1. *Cor.* 32. 2. 2. Cor. 13. 4.

Chriſti paſſio prædicta & præfigurata eſt.

TOlle filium tuum unigenitum, quem diligis Iſaac, & vade in terram viſionis: atque ibi offeres eum in holocauſtum ſuper unum montium, quem monſtravero tibi. *Gen.* 22. 2.

Oravitque Moyſes pro populo, & locutus eſt Dominus ad eum: Fac ſerpentem æneum, & pone eum pro ſigno: qui percuſſus aſpexerit eum, vivet. *Num.* 21. 7.

Foderunt manus meas, & pedes meos: dinumeraverunt omnia oſſa mea. *Pſal.* 21. 18.

Oblatus eſt, quia ipſe voluit, & non aperuit os ſuum: ſicut ovis ad occiſionem ducetur, & quaſi agnus coram tondente ſe obmuteſcet, & non aperiet os ſuum. *Iſa.* 53. 7.

Et poſt hebdomades ſexaginta duas occidetur Chriſtus: & non erit ejus populus, qui eum negaturus eſt, &c. *Dan.* 9. 26.

Reſpondens autem Jeſus, dixit: Neſcitis, quid petatis. Poteſtis bibere calicem, quem ego bibiturus ſum? *Matth.* 20. 22.

Sicut Moyſes exaltavit ſerpentem in deſerto, ita exaltari oportet filium hominis: ut omnis, qui credit in eum, non pereat, ſed habeat vitam æternam. *Joan.* 3. 14. Ibid. 12. 32.

Cum exaltaveritis filium hominis, tunc cognoſcetis, quia ego ſum, & a me ipſo facio nihil, ſed ſicut docuit me Pater, hæc loquor. *Ibid.* 8. 28.

Chriſtus mortuus eſt & ſepultus propter peccata noſtra.

CEteri vero dicebant: Sine videamus, an veniat Elias liberans eum. Jeſus autem iterum clamans voce magna emiſit ſpiritum. *Matth.* 27. 49. Hic (*Joſeph ab Arimathæa*) acceſſit ad Pilatum, & petiit corpus Jeſu. Tunc Pilatus juſſit reddi corpus: & accepto corpore, Joſeph involvit illud in Syndone munda: & poſuit illud in monumento ſuo novo, quod exciderat in petra. Ibid. 58.

Jeſus autem emiſſa voce magna expiravit. *Marc.* 15. 37. Ibid. v. 42. *idem recitatur. Item* Luc. 23. 46. 50. *Item* Joan. 19. 30. 40. Rom. 5. 6.

Cumque conſummaſſent omnia, quæ de eo ſcripta erant, deponentes eum de ligno, poſuerunt eum in monumento. *Actor.* 13. 29.

Quod enim mortuus eſt peccato, mortuus eſt ſemel: quod autem vivit, vivit Deo. *Rom.* 8. 10. Ibid. 8. 34.

In hoc enim Chriſtus mortuus eſt, & reſurrexit: ut & mortuorum & vivorum dominetur. *Ibid.* 14. 9.

Tradidi enim vobis in primis, quod & accepi: quoniam Chriſtus mortuus eſt pro peccatis noſtris ſecundum Scripturas — & quia reſurrexit tertia die ſecundum Scripturas. 1. *Cor.* 15. 3. 2. Cor. 5. 15. 1. Theſſ. 5. 10.

Ut prædixerat futurum.

EXinde cœpit Jeſus oſtendere diſcipulis ſuis, quia oporteret eum ire Hieroſolymam, & multa pati a ſenioribus, & ſcribis, & principibus ſacerdotum, & occidi, & tertia die reſurgere. *Matth.* 16. 21.

Reſpondens autem Jeſus, dixit: Neſcitis, quid petatis. Poteſtis bibere calicem, quem ego bibiturus ſum? *Ibid.* 20. 22.

Deſcendit ad inferos: Vide limbus patrum.

Chriſtus tertia die reſurrexit a mortuis.

QUoniam non derelinques animam meam in inferno: nec dabis ſanctum tuum videre corruptionem. *Pſal.* 15. 10.

Non eſt hic: ſurrexit enim, ſicut dixit: Venite & videte locum, ubi poſitus erat Dominus. *Matth.* 28. 6. Ibid. *Idem habetur* Marc. 16. 6. Item Luc. 24. 5.

Nondum enim ſciebant Scripturam, quia oportebat eum a mortuis reſurgere, &c. *Joan.* 20. 9.

Quem Deus ſuſcitavit, ſolutis doloribus inferni, juxta quod impoſſibile erat teneri illum ab eo.

ab eo. *Actor.* 2. 24. Providens locutus eſt de reſurrectione Chriſti, quia — neque caro ejus vidit corruptionem. Ibid. 31. Rom. 4. 25.

Hunc Deus ſuſcitavit tertia die, & dedit eum manifeſtum fieri. *Ibid.* 10. 40. *Idem habetur* Cap. 13. 30. Cap. 17. 31.

Quis eſt, qui condemnet? Chriſtus Jeſus qui mortuus eſt: immo qui & reſurrexit, qui eſt ad dexteram Dei, qui etiam interpellat pro nobis, &c. *Rom.* 8. 34.

In hoc autem Chriſtus mortuus eſt, & reſurrexit: ut & mortuorum & vivorum dominetur. *Ibid.* 14. 9.

Tradidi enim vobis in primis, quod & accepi: quoniam Chriſtus mortuus eſt pro peccatis noſtris ſecundum Scripturas, & quia ſepultus eſt, & quia reſurrexit tertia die ſecundum Scripturas, &c. 1. *Cor.* 15. 3.

Memor eſto, Dominum Jeſum Chriſtum reſurrexiſſe a mortuis, ex ſemine David, ſecundum Evangelium meum, in quo laboro uſque ad vincula, quaſi male non operans: ſed verbum Dei non eſt alligatum. 2. *Tim.* 2. 8.

Idque prædictum & præfiguratum eſt.

QUoniam non derelinques animam meam in inferno: nec dabis ſanctum tuum videre corruptionem. *Pſal.* 15. 10.

Et præparavit Dominus piſcem grandem, ut deglutiret Jonam: & erat Jonas in ventre piſcis tribus diebus & tribus noctibus. *Jona* 2. 1. *Idem repetitur* Matth. 12. 40. *Item* Lucæ 1. 30.

Sicut enim fuit Jonas in ventre ceti tribus diebus & tribus noctibus, ſic erit Filius hominis in corde terræ tribus diebus & tribus noctibus. *Matth.* 12. 40.

Et cœpit (*Jeſus*) docere eos, quoniam oportet filium hominis pati multa, & reprobari a ſenioribus & a ſummis ſacerdotibus, & ſcribis, & occidi: & poſt tres dies reſurgere. *Marc.* 8. 31. *Idem habetur* Matth. 16. 21.

Docebat autem diſcipulos ſuos, & dicebat illis: Quoniam filius hominis tradetur in manus hominum, & occident eum, & occiſus tertia die reſurget. *Ibid.* 9. 30. Ibid. 10. 34.

Solvite templum hoc, & in tribus diebus excitabo illud. *Joan.* 2. 19. *Vide & alia loca quamplurima.*

Chriſtus aſcendit in cælum.

ET Dominus quidem Jeſus poſtquam locutus eſt eis, aſſumptus eſt in cælum, & ſedet a dextris Dei. *Marc.* 16. 19.

Et factum eſt, dum benediceret illis, receſſit ab eis, & ferebatur in cælum. *Luc.* 24. 51.

Et nemo aſcendit in cælum, niſi qui deſcendit de cælo, Filius hominis, qui eſt in cælo. *Joan.* 3. 13.

Si ergo videritis Filium hominis aſcendentem, ubi erat prius. *Ibid.* 6. 63. 1. Petr. 3. 12.

Et cum hæc dixiſſet, videntibus illis elevatus eſt: & nubes ſuſcepit eum ab oculis eorum. *Act.* 1. 9. Epheſ. 1. 20.

Propter quod dicit: Aſcendens in altum captivam duxit captivitatem: dedit dona hominibus. *Epheſ.* 4. 8. Idem Pſal. 67. 19.

Habentes ergo Pontificem magnum, qui penetravit cælos Jeſum filium Dei: teneamus confeſſionem. (*ſcilicet ſpei noſtræ*). *Hebr.* 4. 14.

Chriſtus eſt Deus & Dei filius ab æterno.

DOminus poſſedit me in initio viarum ſuarum, antequam quidquam faceret a principio. *Prov.* 8. 22.

Et tu Bethlehem Ephrata parvulus es in millibus Juda: ex te enim egredietur qui ſit dominator in Iſrael: & egreſſus ejus ab initio a diebus æternitatis. *Michææ* 5. 2.

In principio erat verbum, & verbum erat apud Deum, & Deus erat verbum: hoc erat in principio apud Deum. *Joan.* 1. 1.

Dixit eis Jeſus: Amen amen dico vobis, antequam Abraham fieret, ego ſum. *Ibid.* 8. 58.

Et nunc clarifica me tu Pater apud temetipſum claritate, quam habui, priuſquam mundus eſſet apud te. *Ibid.* 17. 5. v. 24.

Quoniam in ipſo condita ſunt univerſa in cælis & in terra, viſibilia & inviſibilia, ſive throni, ſive dominationes, ſive principatus, ſive poteſtates: omnia per ipſum & in ipſo creata ſunt. *Coloſſ.* 1. 16. Heb. 1. 2.

Chriſtus mediator, reconciliator, & advocatus.

NEmo poteſt venire ad me, niſi Pater, qui miſit me, traxerit eum: & ego reſuſcitabo eum in noviſſimo die. *Joan.* 6. 44. Ibid. v. 65.

Dixit ergo eis iterum Jeſus: Amen amen dico vobis, quia ego ſum oſtium ovium. *Ibid.* 10. 7.

Dicit ei Jeſus: Ego ſum via, & veritas, & vita: nemo venit ad Patrem, niſi per me. *Ibid.* 14. 6.

Non eſt in alio aliquo ſalus. Nec enim aliud nomen eſt ſub cælo datum hominibus, in quo oporteat nos ſalvos fieri. *Actor.* 4. 12.

Juſti-

Juſtificati gratis per gratiam ipſius per redemptionem, quæ eſt in Chriſto Jeſu, quem propoſuit Deus propitiationem per fidem in ſanguine ipſius, ad oſtenſionem juſtitiæ ſuæ, propter remiſſionem præcedentium delictorum. *Rom.* 3. 24. Ibid. 5. 2. Coloſ. 1. 1. 9.

Quis eſt, qui condemnet? Chriſtus Jeſus, qui mortuus eſt; immo qui & reſurrexit, qui eſt ad dexteram Dei, qui etiam interpellat pro nobis. *Ibid.* 8. 34.

Mediator autem unius non eſt: Deus autem unus eſt. *Gal.* 3. 20. Epheſ. 2. 14. 17.

Unus enim Deus, unus & mediator Dei & hominum, homo Chriſtus Jeſus: qui dedit redemptionem ſemetipſum pro omnibus, *cujus* teſtimonium temporibus ſuis *confirmatum eſt*. 1. *Tim.* 2. 5. Hebr. 7. 24. Cap. 8. 6. Cap. 9. 15. Cap. 12. 24.

Filioli mei, hæc ſcribo vobis, ut non peccetis. Sed & ſi quis peccaverit, advocatum habemus apud Patrem, Jeſum Chriſtum juſtum: & ipſe eſt propitiatio pro peccatis noſtris, non pro noſtris autem tantum, ſed etiam pro totius mundi. 1. *Joan.* 2. 1. Cap. 4. 10.

Chriſtus ſedet ad dexteram Dei Patris.

DIxit Dominus Domino meo: ſede a dextris meis, donec ponam, &c. *Pſal.* 109. 1. *Idem repetitur* Matth. 22. 44. Hebr. 1. 13.

Et Dominus quidem Jeſus poſtquam locutus eſt eis, aſſumptus eſt in cælum, & ſedet a dextris Dei. *Marc.* 16. 19.

Ex hoc autem erit Filius hominis ſedens a dextris virtutis Dei. *Luc.* 22. 69. Hebr. 10. 12. Cap. 12. 2.

Et ait (*Stephanus*): Ecce video cælos apertos, & Jeſum ſtantem a dextris virtutis Dei. *Actor.* 7. 55. Epheſ. 1. 20.

Quis eſt, qui condemnet? Chriſtus Jeſus, qui mortuus eſt: immo qui & reſurrexit, qui eſt ad dexteram Dei, qui etiam interpellat pro nobis. *Rom.* 8. 34.

Igitur ſi conſurrexiſtis cum Chriſto, quæ ſurſum ſunt quærite, ubi Chriſtus eſt in dextera Dei ſedens; quæ ſurſum ſunt ſapite, non quæ ſuper terram. *Coloſſ.* 3. 1. 1. Pet. 3. 22.

Chriſtus venturus eſt judicare vivos & mortuos.

TUnc exultabunt omnia ligna ſylvarum a facie Domini, quia venit: quoniam venit judicare terram. Judicabit orbem terræ in æquitate, & populos in veritate ſua. *Pſal.* 95. 12.

Filius enim hominis venturus eſt in gloria Patris ſui cum Angelis ſuis: & tunc reddet unicuique ſecundum opera ejus. *Matth.* 16. 27. Ibid. 25. 21.

Et tunc parebit ſignum Filii hominis in cælo: & tunc plangent omnes tribus terræ: & videbunt Filium hominis venientem in nubibus cæli cum virtute multa, & majeſtate. *Ibid.* 24. 30.

Nam ſicut fulgur coruſcans de ſub cælo, in ea quæ ſub cælo ſunt, fulget; ita erit Filius hominis in die ſua. *Luc.* 17. 24. v. 30. 2. Theſſ. 1. 7.

Et erunt ſigna in ſole & luna, & ſtellis, & in terris preſſura Gentium, præ confuſione ſonitus maris & fluctuum: areſcentibus hominibus præ timore & exſpectatione, quæ ſupervenient univerſo orbi. *Ibid.* 21. 25.

Neque enim Pater judicat quemquam: ſed omne judicium dedit Filio. *Joan.* 5. 22. Rom. 2. 16.

Viri Galilæi, quid ſtatis aſpicientes in cælum? hic Jeſus, qui aſſumptus eſt a vobis in cælum, ſic veniet, quemadmodum vidiſtis eum euntem in cælum. *Actor.* 1. 11.

Et præcepit nobis prædicare populo, & teſtificari, quia ipſe eſt, qui conſtitutus eſt a Deo judex vivorum & mortuorum. *Ibid.* 10. 42. Cap. 7. 31.

Teſtificor coram Deo & Jeſu Chriſto, qui judicaturus eſt vivos & mortuos, per adventum ipſius & regnum ejus. 2. Tim. 4. 1. Hebr. 9. 28. Judæ v. 14.

Qui (*blaſphemantes*) reddent rationem ei, qui paratus eſt judicare vivos & mortuos. 1. *Petr.* 4. 5.

Ecce venit cum nubibus, & videbit eum omnis oculus, & qui eum pupugerunt. *Apoc.* 1. 7. *Ibid.* 20. 11.

Chriſto omnia tradita ſunt a Patre, & ſubjecta.

OMnia mihi tradita ſunt a Patre meo. Et nemo novit Filium niſi Pater: neque Patrem quis novit niſi Filius, & cui voluerit Filius revelare. *Matth.* 11. 27. *Idem* Luc. 10. 22.

Et accedens Jeſus locutus eſt eis, dicens: Data eſt mihi omnis poteſtas in cælo & in terra. *Ibid.* 28. 18.

Pater diligit Filium, & omnia dedit in manu ejus. *Joan.* 3. 35.

Sicut dediſti ei poteſtatem omnis carnis, ut omne quod dediſti ei, det eis vitam æternam. *Ibid.* 17. 2.

Et omnia ſubjecit ſub pedibus ejus: & ipſum dedit caput ſupra omnem Eccleſiam. *Epheſ.* 1. 22. Pſal. 8. 8.

Per Chriſtum cuncta ſunt facta.

VErbo Domini cæli firmati ſunt, & ſpiritu oris ejus omnis virtus eorum. *Pſal.* 32. 6.

Omnia per ipſum facta ſunt, & ſine ipſo factum eſt nihil quod factum eſt. *Joan.* 1. 3. Epheſ. 3. 9.

Per

Quoniam in ipſo condita ſunt univerſa in cælis, & in terra, viſibilia & inviſibilia, ſive throni, ſive dominationes, ſive principatus, ſive poteſtates: omnia per ipſum & in ipſo creata ſunt. *Coloſſ.* 1. 16. Hebr. 1. 2.

Chriſtus manet in æternum.

JUravit Dominus, & non pœnitebit eum, tu es ſacerdos in æternum, ſecundum ordinem Melchiſedech. *Pſal.* 109. 4.

Multiplicabitur ejus imperium, & pacis non erit finis: ſuper ſolium David, & ſuper regnum ejus ſedebit: ut confirmet illud, & corroboret in judicio & juſtitia, amodo & uſque in ſempiternum. *Iſa.* 9. 7.

Et dedit ei poteſtatem, & honorem, & regnum: & omnes populi, tribus, & linguæ ipſi ſervient: Poteſtas ejus, poteſtas æterna, quæ non auferetur: & regnum ejus, quod non corrumpetur. *Dan.* 7. 14.

Reſpondit ei turba: Nos audivimus ex lege (Pſal. 109. v. 4.) quia Chriſtus manet in æternum: & quomodo tu dicis, Oportet exaltari Filium hominis? Quis eſt iſte Filius hominis? *Joan.* 12. 34.

Chriſtus eſt leo.

ET unus de ſenioribus dixit mihi; Ne fleveris: Ecce vicit leo de tribu Juda, radix David, aperire librum, & ſolvere ſeptem ſignacula ejus. *Apoc.* 5. 5.

Chriſtus eſt ſtella matutina.

ET habemus firmiorem propheticum ſermonem: cui benefacitis attendentes, quaſi lucernæ lucenti in caliginoſo loco, donec dies luceſcat, & lucifer oriatur in cordibus veſtris. 2. *Petr.* 1. 19.

Ego Jeſu miſi Angelum meum, teſtificari vobis hæc in Eccleſiis. Ego ſum radix, & genus David, ſtella ſplendida & matutina. *Apoc.* 12. 16.

Chriſtus eſt unum cum Patre.

EGo & Pater unum ſumus. *Joan.* 10. 30.

Non creditis quia ego in Patre, & Pater in me eſt? Verba quæ ego loquor vobis a meipſo non loquor: Pater autem in me manens, ipſe facit opera. *Ibid.* 14. 10. In illo die vos cognoſcetis, quia ego ſum in Patre meo, & vos in me, & ego in vobis. Ibid. 20.

Ut omnes unum ſint, ſicut tu Pater in me, & ego in te, ut & ipſi in nobis unum ſint: ut credat mundus, quia tu me miſiſti. *Ibid.* 17. 21.

Dicentibus hic eſt Chriſtus, aut ibi, non eſt credendum.

TUnc ſi quis vobis dixerit Ecce: hic eſt Chriſtus, aut illic: nolite credere. Surgent enim Pſeudochriſti & Pſeudoprophetæ, &c. *Matth.* 24. 23. *Idem* Marc. 13. 21. *ad verbum habetur.*

Et dicent vobis: Ecce hic, & ecce illic, Nolite ire, neque ſectemini. Nam ſicut fulgur coruſcans de ſub cælo, in ea, quæ ſub cælo ſunt, fulget: ita erit Filius hominis in die ſua. *Luc.* 17. 23.

Chriſtus novit omnia.

NUnc ſcimus, quia ſcis omnia, & non opus eſt tibi, ut quis te interroget: in hoc credimus, quia a Deo exiſti. *Joan.* 16. 30.

Dicit ei tertio: Simon Joannis amas me? Contriſtatus eſt Petrus, quia dixit ei tertio, Amas me? Et dixit ei: Domine, tu omnia noſti: tu ſcis, quia amo te. *Ibid.* 22. 17. Apoc. 2. 23.

Chriſtus ſibi reputat fieri quod Chriſtianis fit.

O Sion fuge, quæ habitas apud filiam Babylonis: quia hæc dicit Dominus exercituum: Poſt gloriam miſit me ad gentes, quæ ſpoliaverunt vos: qui enim tetigerit vos, tangit pupillam oculi mei. *Zach.* 2. 27.

Qui calumniatur egentem, exprobrat factori ejus: honorat autem eum, qui miſeretur pauperis. *Prov.* 14. 31.

Qui deſpicit pauperem, exprobrat factori ejus: & qui ruina lætatur alterius, non erit impunitus. *Ibid.* 17. 5.

Quicumque potum dederit uni ex minimis iſtis calicem aquæ frigidæ tantum in nomine diſcipuli: amen dico vobis, non perdet mercedem ſuam. *Matth.* 10. 42. *Idem* Cap. 18. 5.

Eſurivi enim, & dediſtis mihi manducare, &c. Quamdiu feciſtis uni ex his fratribus meis minimis, mihi feciſtis. *Ibid.* 25. 35.

Qui enim non eſt adverſum vos, pro vobis eſt. *Marc.* 9. 39.

Qui vos audit, me audit; & qui vos ſpernit, me ſpernit. *Luc.* 10. 16.

Itaque qui hæc ſpernit, non hominem ſpernit, ſed Deum: qui etiam dedit Spiritum ſuum ſanctum in nobis. 1. *Theſſ.* 4. 8.

TITU-

TITULUS XXIV.

Chriſtiani.

Chriſtiani appellantur fideles.

QUem cum (*ſc. Barnabas Saulum*) inveniſſet, perduxit Antiochiam. Et annum totum converſati ſunt ibi in Eccleſia: & docuerunt turbam multam, ita ut cognominarentur primum Antiochiæ diſcipuli Chriſtiani. *Actor.* 11. 25.

Agrippa autem ad Paulum: In modico ſuades me Chriſtianum fieri. Et Paulus: Opto apud Deum & in modico & in magno non tantum te, ſed etiam omnes, qui audiunt, hodie fieri tales qualis & ego ſum, exceptis vinculis his. *Ibid.* 26. 28.

Si quis confidit ſibi, Chriſti ſe eſſe, hoc cogitet iterum apud ſe: quia ſicut ipſe Chriſti eſt, ita & nos. 1. *Cor.* 10. 7.

Chriſtiani dicuntur ſancti, quia ſanctitatem profitentur.

ET cum vocaſſet ſanctos & viduas, aſſignavit eam vivam. *Actor.* 9. 41.

Omnibus qui ſunt Romæ dilectis Dei, vocatis ſanctis (*ſcilicet gratia & pax*). *Rom.* 1. 7.

Neceſſitatibus ſanctorum communicantes. *Ibid.* 12. 13.

Nunc igitur proficiſcar in Jeruſalem miniſtrare ſanctis. *Ibid.* 15. 25.

Salutate Philologum, & Juliam, Nereum & ſororem ejus, & Olympiadem, & omnes, qui cum eis ſunt, ſanctos. *Ibid.* 16. 15.

Eccleſiæ Dei quæ eſt Corinthi, ſanctificatis in Chriſto Jeſu, vocatis ſanctis, cum omnibus, qui invocant nomen Domini noſtri Jeſu Chriſti, &c. 1. *Cor.* 1. 2.

Audet aliquis veſtrum, habens negotium adverſus alterum, judicari apud iniquos, & non apud ſanctos? *Ibid.* 6. 1.

Non enim eſt diſſenſionis Deus, ſed pacis: ſicut & in omnibus Eccleſiis ſanctorum doceo. *Ibid.* 14. 33.

Paulus Apoſtolus Jeſu Chriſti per voluntatem Dei, & Timotheus frater, Eccleſiæ Dei quæ eſt Corinthi, cum omnibus ſanctis, qui ſunt in univerſa Achaja. 2. *Cor.* 1. 1.

Nam de miniſterio, quod fit in ſanctos, ex abundanti eſt mihi ſcribere vobis. *Ibid.* 9. 1.

Salutate invicem in oſculo ſancto: Salutant vos omnes ſancti. *Ibid.* 13. 12.

Paulus Apoſtolus Jeſu Chriſti per voluntatem Dei, omnibus ſanctis, qui ſunt Epheſi, & fidelibus in Chriſto Jeſu. *Epheſ.* 1. 1.

Propterea & ego audiens fidem veſtram, quæ eſt in Domino Jeſu, & dilectionem in omnes ſanctos. *Ibid.* v. 15.

Mihi omnium ſanctorum minimo data eſt gratia hæc, &c. *Ibid.* 3. 8. Ut poſſitis comprehendere cum omnibus ſanctis, quæ ſit latitudo, longitudo, & ſublimitas, & profundum. Ibidem 18.

Et ipſe dedit quoſdam quidem Apoſtolos, quoſdam autem Prophetas, alios vero Evangeliſtas, alios autem paſtores & doctores, ad conſummationem ſanctorum, in opus miniſterii, in ædificationem corporis Chriſti. *Ibid.* 4. 11.

Per omnem orationem & obſecrationem orantes omni tempore in ſpiritu: & in ipſo vigilantes in omni inſtantia, & obſecratione, pro omnibus ſanctis. *Ibid.* 6. 18.

Paulus & Timotheus ſervi Jeſu Chriſti, omnibus ſanctis, in Chriſto Jeſu, qui ſunt Philippis, &c. *Philip.* 1. 1.

Salutate omnem ſanctum in Chriſto Jeſu. *Ibid.* 4. 21.

Paulus Apoſtolus Jeſu Chriſti per voluntatem Dei, & Timotheus frater, iis qui ſunt Coloſſis, ſanctis & fidelibus fratribus in Chriſto Jeſu. *Coloſſ.* 1. 1.

Adjuro vos per Dominum, ut legatur epiſtola hæc omnibus ſanctis fratribus. 1. *Theſſ.* 5. 27.

Non enim injuſtus Deus, ut obliviſcatur operis veſtri, & dilectionis, quam oſtendiſtis in nomine ipſius, qui miniſtraſtis ſanctis & miniſtratis. *Hebr.* 6. 10.

Salutate omnes præpoſitos veſtros & omnes ſanctos. *Ibid.* 13. 24.

Chriſtiani falſi.

NOn aſſumes nomen Domini Dei tui in vanum. *Exod.* 20. 7.

Nec pollues nomen Dei tui. *Levit.* 19. 12.

Nec polluatis nomen meum ſanctum. *Ibid.* 22. 32.

Tantummodo invocetur nomen tuum ſuper nos, auſer opprobrium noſtrum. *Iſa.* 4. 1.

Qui autem negaverit me coram hominibus, negabo & ego eum coram Patre meo. *Matth.* 10. 33.

Domine, nonne bonum ſemen (*fidei*) ſeminaſti in agro tuo? Unde ergo habet zizania (*perverſorum operum & hereſum?*) *Ibid.* 13. 27.

Confitentur ſe noſſe Deum, factis autem negant. *Tit.* 1. 16.

Tu credis quoniam unus eſt Deus: Bene facis: & dæmones credunt, & contremiſcunt. (*in hoc te minus mali ſunt, quia tu non times, & illi contremiſcunt.*) *Jacob.* 2. 19.

Miniſtrate in fide veſtra virtutem, in virtute autem ſcientiam, in ſcientia autem, abſti-

nen-

nentiam, in abſtinentia autem patientiam, in patientia autem pietatem, in pietate autem amorem fraternitatis, in amore autem fraternitatis caritatem. 1. *Petr.* 1. 5.

Et in hoc ſcimus, quoniam cognovimus eum (*per fidem*) ſi mandata ejus obſervemus. Qui dicit ſe noſſe eum (*Deum*) & mandata ejus non cuſtodit, mendax eſt. 1. *Joan.* 2. 3.

Chriſtianis vivendum eſt, ut vixit Chriſtus.

EGo enim per legem, legi mortuus ſum, ut Deo vivam: Chriſto confixus ſum cruci. *Gal.* 2. 19.

Si autem in luce ambulamus ſicut & ipſe eſt in luce: ſocietatem habemus ad invicem, & ſanguis Jeſu Chriſti filii ejus emundat nos ab omni peccato. 1. *Joan.* 1. 7.

Qui dicit ſe in ipſo manere, debet, ſicut ille ambulavit, & ipſe ambulare. *Ibid.* 2. 6.

Et omnis, qui habet hanc ſpem in eo, ſanctificat ſe, ſicut & ille ſanctus eſt. *Ibid.* 3. 3.

Chriſtiani erunt in Chriſto.

SI quis mihi miniſtrat, me ſequatur: & ubi ſum ego, illic & miniſter meus erit. *Joan.* 12. 26.

Quia vado parare vobis locum: & ſi abiero, & præparavero vobis locum, iterum venio, & accipiam vos ad me ipſum, ut ubi ſum ego, & vos ſitis. *Ibid.* 14. 2.

Pater, quos dediſti mihi, volo, ut ubi ſum ego, & illi ſint mecum: ut videant claritatem meam, quam dediſti mihi: quia dilexiſti me ante conſtitutionem mundi. *Ibid.* 17. 24.

TITULUS XXV.

Cibus qui Judæis inhibitus.

SI bos cornu percuſſerit virum aut mulierem, & mortui fuerint, lapidibus obruetur: & non comedentur carnes ejus, dominus quoque bovis innocens erit. *Exod.* 21. 28.

Viri ſancti eritis mihi: carnem quæ a beſtiis fuerit prægustata, non comedetis: ſed projicietis canibus. *Ibid.* 22. 31.

Jure perpetuo in generationibus & cunctis habitaculis veſtris: nec ſanguinem, nec adipem omnino comedetis. *Levit.* 3. 17.

Loquere filiis Iſrael: Adipem ovis, & bovis, & capræ, non comedetis. *Ibid.* 7. 23.

Quidquid autem ruminat quidem, & habet ungulam, ſed non dividit eam, ſic ut camelus, & cetera, non comedetis illud, & inter immunda reputabitis. *Ibid.* 11. 4.

Homo quilibet de domo Iſrael, & de advenis, qui peregrinantur inter eos, ſi comederit ſanguinem, obfirmabo faciem meam contra animam illius, & diſperdam eam de populo ſuo. *Ibid.* 17. 10. & v. 13.

Non comedetis cum ſanguine. Non augurabimini, nec obſervabitis ſomnia. *Ibid.* 19. 26. Deut. 12. 16.

Hoc ſolum cave, ne ſanguinem comedas: ſanguis enim eorum pro anima eſt; & idcirco non debes animam comedere cum carnibus: ſed ſuper terram fundes quaſi aquam. *Deut.* 12. 23.

Quæ abſque pinnulis & ſquamis ſunt, ne comedatis, quia immunda ſunt. *Ibid.* 14. 10.

Ciborum & potus in conviviis luxus. Vide etiam ebrietas & gula, & præcipue Convivia.

CIthara & lyra & tympanum & tibia, & vinum in conviviis veſtris; & opus Domini non reſpicitis, nec opera manuum ejus conſideratis. *Iſa.* 5. 12.

Ecce hæc fuit iniquitas Sodomæ ſororis tuæ, ſuperbia, ſaturitas panis, & abundantia, & otium ipſius & filiarum ejus: & manum egeno & pauperi non porrigebant. *Ezech.* 16. 49.

Homo quidam erat dives, qui induebatur purpura & byſſo: & epulabatur quotidie ſplendide. *Luc.* 1. 24.

Attendite autem vobis, ne forte graventur corda veſtra in crapula & ebrietate, & curis hujus vitæ: & ſuperveniat in vos repentina dies illa. *Ibid.* 16. 19.

Sicut in die honeſte ambulemus; non in comeſſationibus & ebrietatibus, non in cubilibus, & impudicitiis, non in contentione & æmulatione. *Rom.* 13. 13.

Sufficit enim præteritum tempus ad voluntatem Gentium conſummandam his, qui ambulaverunt in luxuriis, deſideriis, vinolentiis, commeſſationibus, potationibus, & illicitis idolorum cultibus. 2. *Petr.* 4. 3.

Cibare eſurientes, ſeu fame laborantes.

AMmonites & Moabites etiam poſt decimam generationem non intrabunt eccleſiam Domini in æternum: quia noluerunt vobis occurrere cum pane & aqua in via quando egreſſi eſtis de Ægypto, &c. *Deut.* 23. 3.

Dixitque ad viros Soccoth: Date obſecro panes populo, qui mecum eſt, quia valde defecerunt, &c. *Judic.* 8. 5.

Nunc ergo ſi quid habes ad manum, vel quinque panes, da mihi, aut quidquid inveneris. Et reſpondens ſacerdos (*Achimelech*) ad David, ait illi: Non habeo laicos panes ad manum, ſed tantum panem ſanctum: ſi mundi ſunt pueri, maxime a mulieribus? &c. 1. *Reg.* 21. 3.

Frange

Frange eſurienti panem tuum, & egenos vagoſque induc in domum tuam: dum videris nudum operi eum, & carnem tuam ne deſpexeris. *Iſa.* 58. 7.

Eſurivi enim, & dediſtis mihi manducare: ſitivi, & dediſtis mihi bibere, &c. *Matth.* 25. 35.

Cibus ſumendus cum gratiarum actione. Vide Gratia.

Cibi delectus habendus. Vide Abſtinentia.

Cilicium. Vide Aſperitas veſtium.

TITULUS XXVI.

Circumciſio carnalis & ſpiritualis.

ET circumcidit (*Abraham*) eum (*Iſaac*) octavo die, ſicut præceperat ei Deus. *Gen. cap.* 21. *v.* 4.

Tulit illico Sephora acutiſſimam petram, & circumcidit præputium filii ſui, &c. *Exod.* 4. 25.

Omnis autem ſervus emptitius circumcidetur, & ſic comedet. *Ibid.* 12. 44.

Et die octavo circumcidetur infantulus. *Levit.* 12. 3.

Circumcidite igitur præputium cordis veſtri, & cervicem veſtram, ne induretis amplius. *Deut.* 10. 16.

Circumcidet Dominus Deus tuus cor tuum, & cor ſeminis tui: ut diligas Dominum Deum tuum in toto corde tuo, & in tota anima tua, ut vivere poſſis. *Ibid.* 30. 6.

Fac tibi cultros lapideos, & circumcide ſecundo filios Iſrael. *Joſue.* 5. 2.

Tunc Achior videns virtutem, quam fecit Deus Iſrael, relicto gentilitatis ritu, credidit Deo, & circumcidit carnem præputii ſui, & appoſitus eſt ad populum Iſrael, &c. *Judith.* 14. 6.

Hæc dicit Dominus Deus: Omnis alienigena incircumciſus corde, & incircumciſus carne, non ingredietur ſanctuarium meum: omnis filius alienus, qui eſt in medio filiorum Iſrael. *Ezech.* 44. 9.

Circumcidimini Domino, & auferte præputia cordium veſtrorum, viri Juda, & habitatores Jeruſalem: ne forte egrediatur ut ignis indignatio mea, & ſuccendatur, & non ſit qui extinguat, propter malitiam cogitationum veſtrarum. *Jerem.* 4. 4.

Cui loquar? & quem conteſtabor, ut audiat? Ecce incircumciſæ aures eorum, & audire non poſſunt: ecce verbum Domini factum eſt eis in opprobrium, & non ſuſcipient illud. *Ibid.* 6. 10.

Ecce dies veniunt, Dicit Dominus, & viſitabo ſuper omnem, qui circumciſum habet præputium. *Ibid.* 9. 25.

Et factum eſt in die octavo, venerunt circumcidere puerum (*Joannem*), & vocabant eum nomine patris ſui Zachariam. *Luc.* 1. 59.

Et poſtquam conſummati ſunt dies octo, ut circumcideretur puer: vocatum eſt nomen ejus Jeſus, quod vocatum eſt ab Angelo priuſquam in utero conciperetur. *Ibid.* 2. 21.

Propterea Moyſes dedit vobis circumciſionem, non quia ex Moyſe eſt, ſed ex patribus, & in ſabbato circumciditis hominem. *Joan.* 7. 22.

Et dedit illi teſtamentum circumciſionis: & ſic genuit Iſaac, & circumcidit eum die octavo. *Actor.* 7. 8.

Niſi circumcidamini ſecundum morem Moyſi, non poteſtis ſalvari. *Ibid.* 15. 1.

Hunc (*Timotheum*) voluit Paulus ſecum proficiſci: & aſſumens, circumcidit eum, propter Judæos, qui erant in illis locis. *Ibid.* 16. 3.

Sed qui in abſcondito Judæus eſt: & circumciſio cordis in ſpiritu, non littera: cujus laus non ex hominibus, ſed ex Deo eſt. *Rom.* 2. 29.

Circumciſio nihil eſt, & præputium nihil eſt: ſed obſervatio mandatorum Dei. 1. *Cor.* 7. 19. Gal. 6. 12.

Nos enim ſumus circumciſio, qui ſpiritu ſervimus Deo, & gloriamur in Chriſto Jeſu, & non in carne fiduciam habentes, &c. *Philip.* 3. 3.

In quo & circumciſi eſtis, circumciſione non manufacta in expoliatione corporis carnis, ſed in circumciſione Jeſu Chriſti: conſepulti ei in baptiſmo. *Coloſ.* 2. 11.

TITULUS XXVII.

Civitas ſuperna.

EXſpectabat enim fundamenta habentem civitatem (*Abraham*) cujus artifex & conditor Deus. *Hebr.* 11. 10.

Sed acceſſiſtis ad Sion montem, & civitatem Dei viventis, Jeruſalem cæleſtem. *Ibid.* 12. 22.

Non enim habemus hic manentem civitatem, ſed futuram inquirimus. *Ibid.* 13. 14.

Et murus civitatis habens fundamenta duodecim. *Apoc.* 21. 14.

Et fundamenta muri civitatis omni lapide pretioſo ornata &c. Et templum non vidi in ea. *Apoc.* v. 19

Dominus enim Deus omnipotens templum illius eſt, & Agnus. *Ibid.* v. 22

Et civitas non eget ſole neque luna, ut luceant in ea: nam claritas Dei illuminat eam. *Apoc.* v. 3

Civitas terrena, pietate gubernatur.

SI habitaverit advena in terra veſtra, & moratus fuerit inter vos, non exprobretis ei: ſed ſit inter vos quaſi indigena, & diligetis eum, quaſi voſmetipſos: fuiſtis enim & vos advenæ in terra Ægypti. *Levit.* 19. 33

In bonis juſtorum exultabit civitas. *Prov.* 11. 10

Ubi non eſt gubernator, populus corruet. *Ibid.* v. 14

Qualis rector eſt civitatis, tales & inhabitantes in ea. *Eccli.* 10. 2. Civitates inhabitabuntur per ſenſum potentium: *ſcilicet prudentium.* Ibid. v. 3

Urbs fortitudinis noſtræ Sion Salvator, ponetur in ea murus & antemurale. Aperite portas, & ingrediatur gens juſta cuſtodiens veritatem. *Iſai.* 26. 2

Impietate devaſtatur.

PRæcipita Domine, divide linguas eorum, quoniam vidi iniquitatem, & contradictionem in civitate. Die ac nocte circumdabit eam ſuper muros ejus iniquitas, & labor in medio ejus, & injuſtitia. Et non defecit de plateis ejus uſura & dolus. *Pſal.* 54. 10

Niſi Dominus cuſtodierit civitatem, fruſtra vigilat qui cuſtodit eam. *Pſal.* 126. 1

Benedictione juſtorum exaltabitur civitas: & ore impiorum ſubvertetur. *Prov.* 11. 11

Homines peſtilentes diſſipant civitatem: ſapientes vero avertunt furorem. *Ibid.* 29. 8

Suſurro & bilinguis maledictus: multos enim turbabit pacem habentes. Lingua tertia multos commovit, & diſperſit illos de gente in gentem. Civitates muratas divitum deſtruxit, & domos magnatorum effodit. *Eccli.* 28. 15

Et eris deſerta: quia oblita es Dei Salvatoris tui, & fortis adjutoris tui non es recordata. *Iſai.* 17. 9

Væ qui ædificat civitatem in ſanguinibus, & præparat urbem in iniquitate. *Habac.* 2. 12

TITULUS XXVIII.

Clavis mortis.

ET dabo clavem domus David ſuper humerum ejus: & aperiet, & non erit qui claudat: & claudet, & non erit, qui aperiat. *Iſa.* 22. 22

Ecce ſum vivens in ſæcula ſæculorum, & habeo claves mortis & inferni. *Apoc.* 1. 18

Hæc dicit Sanctus & Verus, qui habet clavem David; qui aperit, & nemo claudit: claudit, & nemo aperit. *Ibid.* 3. 7

TITULUS XXIX.

Cogitatio.

Cogitationes pravas odit Deus.

ET unuſquiſque malum contra amicum ſuum ne cogitetis in cordibus veſtris: & juramentum mendax ne diligatis: omnia enim hæc ſunt, quæ odi, dicit Dominus. *Zach.* 8. 17

Homo apoſtata, vir inutilis, graditur ore perverſo, annuit oculis, terit pede, digito loquitur, pravo corde machinatur malum, & omni tempore jurgia ſeminat. *Prov.* 6. 12

De corde enim exeunt cogitationes malæ, homicidia, adulteria, fornicationes, furta, falſa teſtimonia, blaſphemiæ. *Matth.* 15. 19

Ab intus enim de corde hominum malæ cogitationes procedunt, adulteria, fornicationes, homicidia, &c. *Marc.* 7. 21

Cogitationes cordis novit Deus.

TU exaudies in cælo in loco habitationis tuæ, & repropitiaberis, & facies, ut des unicuique ſecundum omnes vias ſuas, ſicut videris cor ejus: quia tu noſti ſolus cor omnium filiorum hominum. 3. *Reg.* 8. 39

Tu exaudiens de cælo, de ſublimi ſcilicet habitaculo tuo: & propitiare, & redde unicuique ſecundum vias ſuas, quas noſti eum habere in corde ſuo: tu enim ſolus noſti corda filiorum hominum. 2. *Paral.* 6. 30

Et quia opus ei non erat, ut quis teſtimonium perhiberet de homine: ipſe enim ſciebat, quid eſſet in homine. *Joan.* 2. 25

Nulla cogitatio latet Deum.

SCio quia omnia potes, & nulla te latet cogitatio. *Job* 42. 2

Cognovit enim Dominus omnem ſcientiam, & inſpexit in ſignum ævi, annuntians quæ præterierunt, & quæ ſuperventura ſunt, revelans veſtigia occultorum. *Eccli.* 40. 19